

Y Cyngor Optegol Cyffredinol

**Adroddiad Blynyddol Monitro Cydraddoldeb, Amrywiaeth a
Chynhwysiant**

am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024

Adroddiad Monitro Data Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant 2023/24

Ein data monitro Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant (EDI)

Mae'r data amrywiaeth hwn yn ymwneud â rhai sydd wedi cofrestru, rhai sydd wedi cofrestru ac yn mynd drwy achosion addaswydd i ymarfer, gweithwyr, aelodau/gweithwyr, a myfyrwyr.

Mae'r wybodaeth yn yr adroddiad hwn yn seiliedig ar ein setiau data mewnol ar 31 Mawrth 2024 – yr eithriad i hyn yw data blwyddyn academiaidd myfyrwyr, sy'n seiliedig ar flwyddyn academiaidd 2022-2023, a darparwyd y data hwn i ni gan ddarparwyr addysg. Ein system Adnoddau Dynol fewnol sy'n casglu ein data am weithwyr a chasglwyd data aelodau ym mis Ebrill 2024 drwy ein harolwg blynyddol o aelodau.

Data

Er ein bod yn ceisio casglu tystiolaeth am yr holl nodweddion gwarchoddedig, rydym yn caniatáu ymatebion "Mae'n well gen i beidio â dweud" i lawer o gwestiynau ac mae'r cyfraddau ymateb yn amrywio.

Nid ydym yn gallu adrodd am ddata sy'n cynnwys carfannau bach lle gellir adnabod unigolion. Yn yr un modd, efallai y byddwn yn talgrynnu neu'n grwpio ffigurau i sicrhau nad yw'r adroddiad yn caniatáu i chi adnabod unigolion. Oherwydd talgrynnu, efallai na fydd canrannau bob amser yn rhoi cyfanswm o 100 y cant.

O ran gweithwyr y Cyngor Optegol Cyffredinol, dim ond 78 allan o 102 lenwodd ffurflen Cydraddoldeb Amrywiaeth a Chynhwysiant, felly rhoddir data yn seiliedig ar y 78 hynny.

O'i gymharu â blynyddoedd blaenorol, mae'r adroddiad hwn yn cynnwys mwy o ddata demograffig, er enghraifft, rydym wedi edrych ar statws priodasol ac wedi edrych ar dystiolaeth fanylach am wahanol fathau o anabledd.

Categorïau

Lle bo modd, rydym yn darparu dadansoddiad o grwpiau Gwyn, Asiaidd, Du, Cymysg a Grwpiau Ethnig Eraill. Mae Gwyn CSAGI/Gwyddelig yn golygu "Gwyn, Cymreig, Saesneg, Albanaidd, Gogledd Iwerddon, neu Wyddelig". Yn yr adran data blwyddyn academiaidd myfyrwyr, nid ydym yn rhoi data Gwyn CSAGI/Gwyddelig gan nad ydym yn casglu'r data hwn; yn lle hynny, rydym yn labelu pob ethnigrwydd Gwyn fel "Gwyn". Hefyd, yn yr adran hon, rydym yn nodi "Du / Du Prydeinig" fel "Du" ac yn nodi "Asiaidd / Asiaidd Prydeinig" fel "Asiaidd".

Mae'r categori crefydd "Cristion" yn cynnwys Catholig, a phob enwad Cristnogol arall.

Ceir cofrestrau ychwanegol ar gyfer ymarferwyr sydd â chymwysterau arbenigol sy'n cael eu galw'n gofrestrau arbenigol. Ar hyn o bryd mae pedwar arbenigedd y gellir eu cofrestru: ar gyfer optometryddion: Arbenigedd Cyflenwi ychwanegol, arbenigedd Rhagnodi annibynnol, ac arbenigedd Rhagnodi atodol, ac ar gyfer optegwyr cyflenwi: Arbenigedd lensys cyffwrdd.

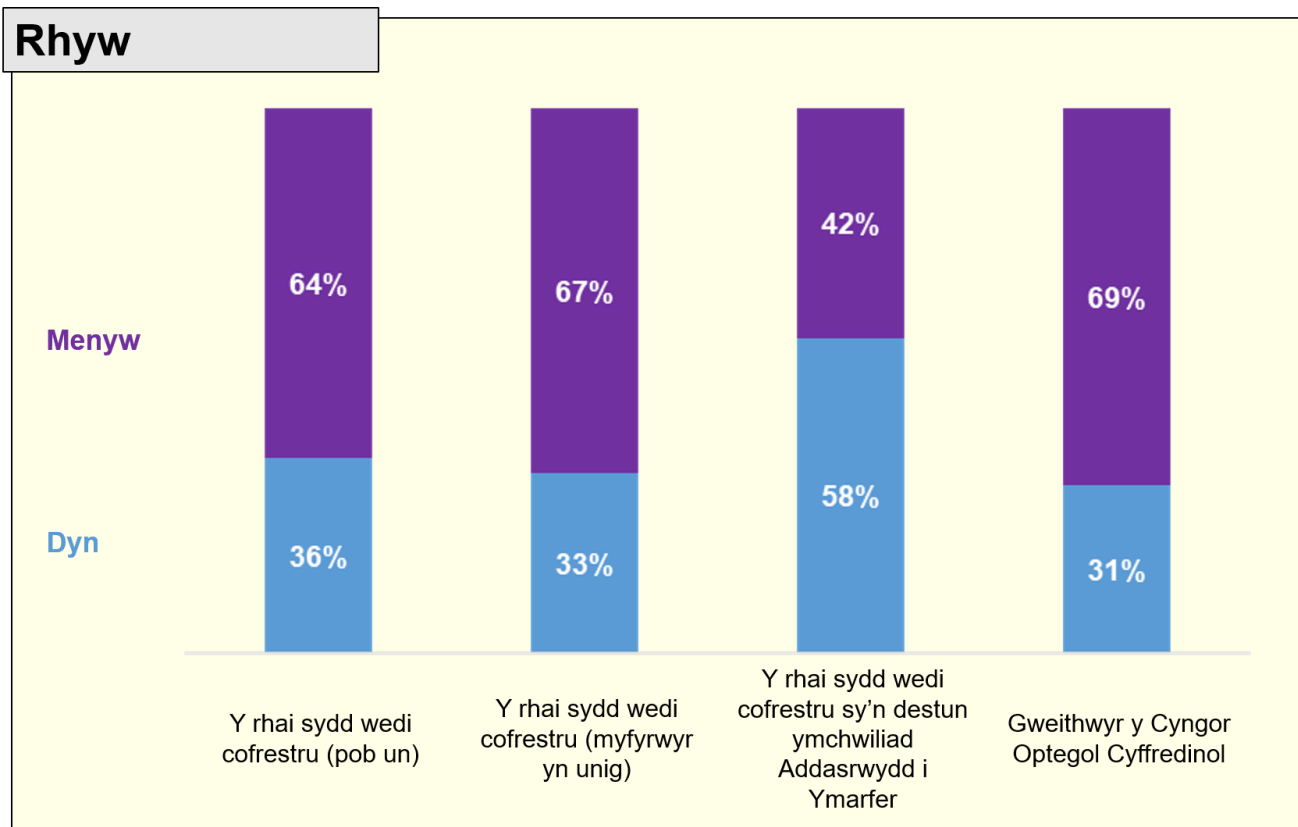
Pwrpas y prif wrandawriad (llawn) yw i'r pwyllgor Addaswydd i Ymarfer ystyried a gwneud penderfyniad ar yr honiad bod amhariad ar addaswydd y sawl sydd wedi cofrestru i ymarfer.

Y cyrsiau i fyfyrwyr sy'n cael sylw yn yr adroddiad hwn yw Optometreg, Opteg Cyflenwi, Lensys Cyffwrdd, a Rhagnodi Annibynnol.

Amserlen

Lle bo modd, rydym wedi darparu tri achos blynyddol o ddata: 31 Mawrth 2022, 31 Mawrth 2023, a 31 Mawrth 2024, i'n helpu i nodi unrhyw dueddiadau (gellir eu dynodi fel "2022", "2023", a "2024").

Crynodebau o Ddata Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant 2023/2024

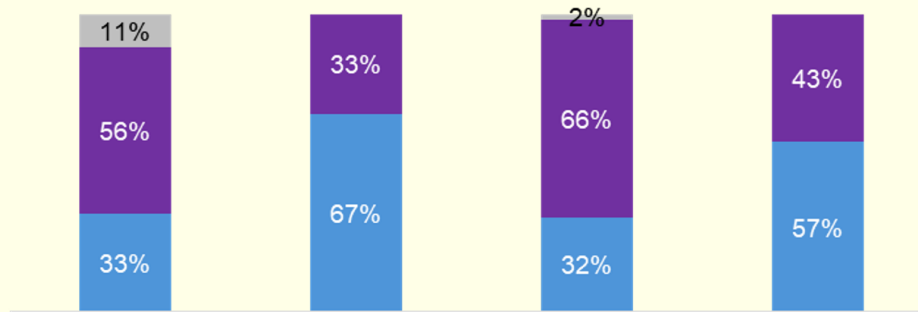

Rhyw

Mae'n well gen i beidio â dweud

Menyw

Dyn

Aelod o'r Cyngor

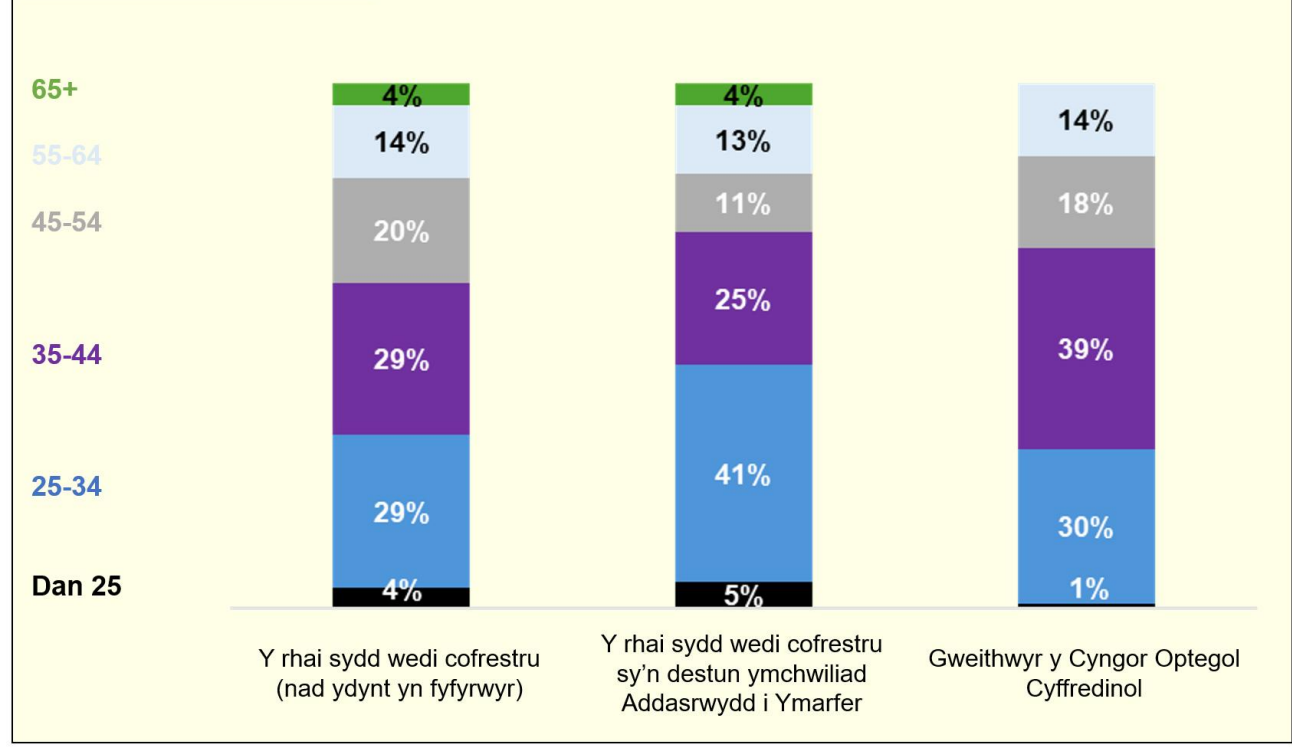
Aelod o'r Pwyllgor
(yn cynnwys y
Panel Cyngori ac
aelodau
annibynnol ar
bwyllgorau'r
Cyngor; nid yw'n
cynnwys aelodau'r
Cyngor)

Panel
Gwrandawriad

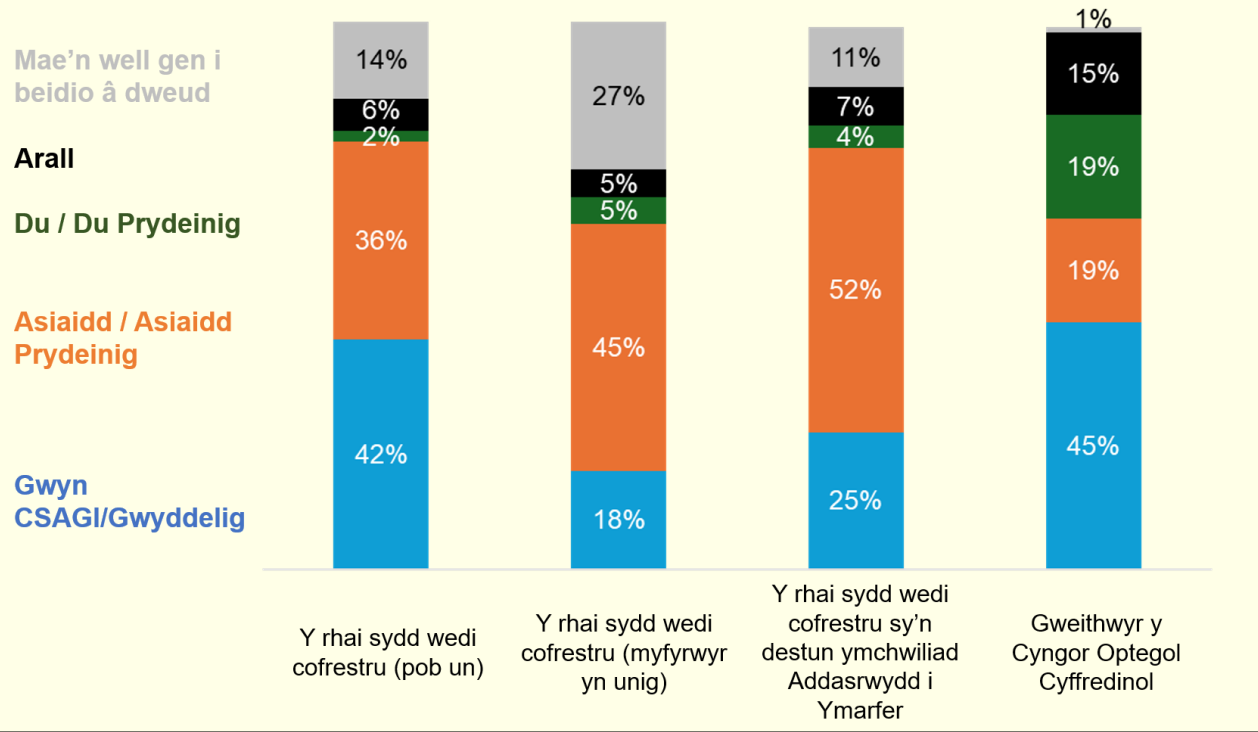
Panel Ymwelwyr
Addysg neu
Gyngorydd
Clinigol

SYLWER: mae'r data a ddangosir yma dim ond yn cynrychioli'r aelodau/gweithwyr hynny a lenwodd ffurflen EDI

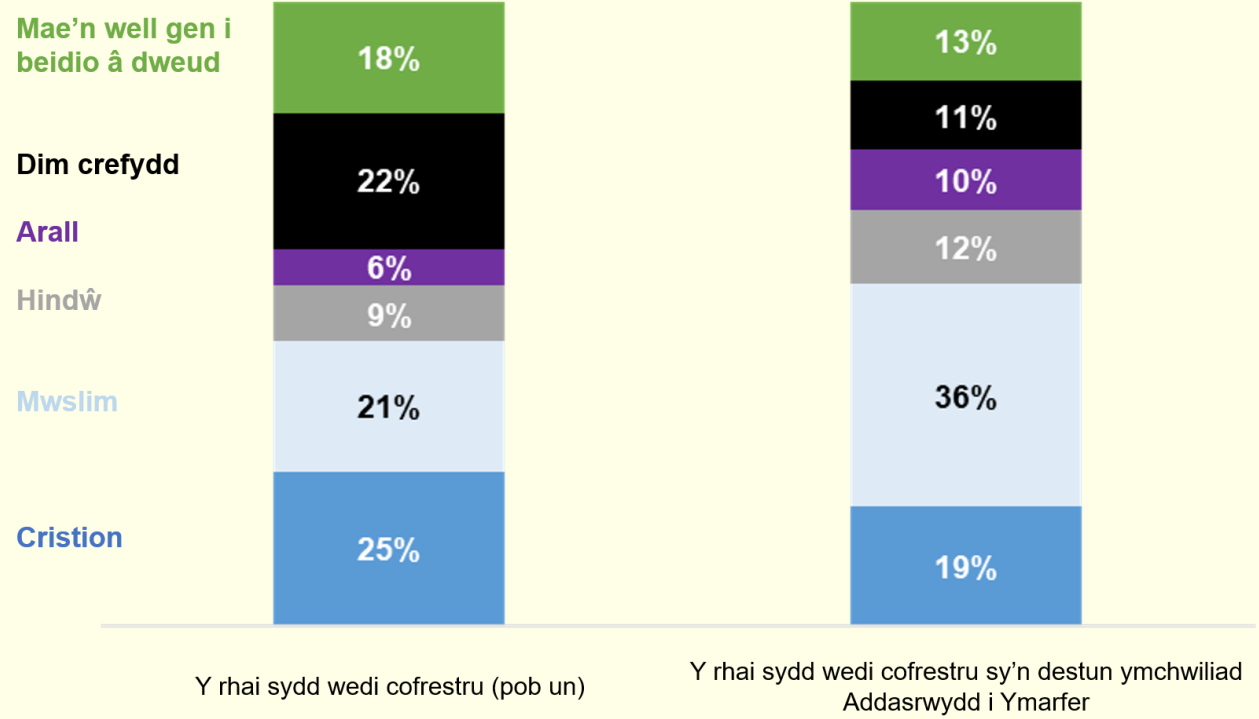
Oedran

Ethnigrwydd

Crefydd

Y rhai sydd wedi cofrestru

Atodiad: Tablau 1-28

Ar 31 Mawrth 2024, roedd 31,214 o optometryddion, optegwyr cyflenwi, myfyrwyr i fod yn optometryddion, a myfyrwyr i fod yn optegwyr cyflenwi myfyrwyr ar ein cofrestr.

Niferoedd

Digwyddodd y newid blynyddol mwyaf gyda myfyrwyr i fod yn optometryddion (fel y flwyddyn ddiwethaf): cynyddodd y grŵp hwn i 4.2% o'i gymharu â'r flwyddyn ddiwethaf. Bu cynnydd o 2.4% i'r cyfanswm sydd wedi cofrestru o'u cymharu â'r flwyddyn flaenorol.

Rhyw

Menywod yw 63.8% o'r holl rai sydd wedi cofrestru (63.6% yn 2023). Fel mewn blynyddoedd blaenorol, mae'r anghydbwysedd mwyaf amlwg i'w weld ymhlith optometryddion sy'n fyfyrwyr ac optegwyr cyflenwi sy'n fyfyrwyr – yma, mae menywod yn cyfrif am 67.0% a 68.5% yn y drefn honno. Fel yn y blynyddoedd diwethaf, mae tua 60% yn fenywod a 40% yn ddynion yn y pedwar categori arbenigedd.

Oedran

Ac eithrio myfyrwyr, y grwpiau oedran sydd â'r ganran uchaf o'r rhai sydd wedi cofrestru yw'r grwpiau 25-34 oed a 35-44 oed (29.0% a 28.9% yn y drefn honno); yn y cyswllt hwn, ni fu unrhyw newid sylweddol dros y cyfnod o dair blynedd. Yn yr un modd â'r flwyddyn ddiwethaf, mae'r proffil oedran arbenigol yn dangos fod cyfran

gymharol uwch o rai 35-44 oed wedi cofrestru (33.1%, o'i gymharu â 28.9% o'r holl rai sydd wedi cofrestru ac eithrio myfyrwyr).

Ethnigrwydd

Mae 41.6% o'r holl rai sydd wedi cofrestru (42.7% yn 2023) yn Wyn CSAGI/Gwyddelig; mae hyn wedi bod yn gostwng dros y cyfnod o dair blynedd. Mae 36.3% o'r holl rai sydd wedi cofrestru (35.4% yn 2023) yn Asiaidd / Asiaidd Prydeinig; mae hyn wedi bod yn cynyddu dros y cyfnod o dair blynedd. Mae canran y rhai sydd wedi cofrestru a nododd mai eu hethnigrwydd oedd Du, Asiaidd, Cymysg neu Arall (44.5%) yn sylweddol uwch na phoblogaeth y DU (17.0%)¹.

O'r ymatebwyr a ddarparodd eu hethnigrwydd, mae 48.3% (49.7% yn 2023) yn Wyn CSAGI/Gwyddelig, ac mae 42.1% (41.2% yn 2023) yn Asiaidd / Asiaidd Prydeinig.

¹[Ffeithiau a Ffigurau Ethnigrwydd](#), Data Llywodraeth y DU a gymerwyd o Gyfrifiad 2021

Mae cyfradd gyfatebol uwch o'r rhai Gwyn CSAGI/Gwyddelig sydd wedi cofrestru yn arbenigwyr (60.5%, o'i gymharu â 41.6% o'r holl rai Gwyn CSAGI/Gwyddelig sydd wedi cofrestru).

Crefydd

Cristion oedd y grefydd a ddatganwyd amlaf gan yr holl rai sydd wedi cofrestru (24.8%), wedi'i dilyn gan Fwslim (21.1%); yn 2023, roedd hyn yn 25.3% ac 20.0% yn y drefn honno.

Ac eithrio'r rhai y mae'n well ganddynt beidio â dweud, mae 30.4% o'r rhai sydd wedi cofrestru yn Gristnogion, ac mae 25.8% yn Fwslimiaid.

Mae canran y rhai sydd wedi cofrestru sy'n Fwslimiaid yn sylweddol uwch na phoblogaeth Fwslimaidd y DU (6.5%)².

Mae'r rhan fwyaf o'r rhai sydd wedi cofrestru yn optometryddion Cristnogol Gwyn CSAGI/benywaidd Gwyddelig 25-34 oed.

Anabledd

Roedd 1.2% o'r rhai sydd wedi cofrestru wedi datgan eu bod yn anabl. Yn yr un modd â blynyddoedd blaenorol, ni fu unrhyw newid sylweddol yng nghanran yr holl rai sydd wedi cofrestru sydd wedi datgan anabledd. Yn 2020, roedd 10% o oedolion o oedran

gweithio yn y DU sy'n economaidd weithgar yn ystyried bod ganddynt anabledd³.

Cyfeiriadedd Rhywiol

Yn yr un modd â blynyddoedd blaenorol, ni fu unrhyw newid sylweddol yng nghanran yr holl rai sydd wedi cofrestru sydd wedi datgan cyfeiriadedd rhywiol ar wahân i heterorywiol (llai na 3%). Mae 93.4% o boblogaeth y DU yn heterorywiol⁴.

Beichiogrwydd ac Absenoldeb Mamolaeth/Tadolaeth

Mae canran yr holl rai sydd wedi cofrestru sydd wedi datgan eu bod wedi bod yn feichiog a/neu wedi cymryd absenoldeb mamolaeth/tadolaeth wedi aros yn sefydlog ar 6% dros y blynyddoedd diwethaf. Dros y tair blynedd ddiwethaf, bob blwyddyn, roedd rhwng 20% a 21% o'r ymatebwyr wedi dewis peidio â rhoi ateb.

Gwlad

Mae 81.6% o'r rhai sydd wedi cofrestru yn byw yn Lloegr. Mae 2.2% o'r rhai sydd wedi cofrestru yn byw y tu allan i'r DU. Mae 84.3% o boblogaeth y DU yn byw yn Lloegr⁵.

² [Poblogaeth Fwslimaidd y DU](#), SYG, 2021

³ [Pobl Anabl mewn Cyflogaeth, Papur Briffio Tŷ'r Cyffredin](#), 2024

⁴ [Cyfeiriadedd rhywiol, y DU - Y Swyddfa Ystadegau Gwladol \(ons.gov.uk\)](#)

⁵ [Amcangyfrifon o'r boblogaeth ar gyfer y DU, Cymru, Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon - Y Swyddfa Ystadegau Gwladol \(ons.gov.uk\)](#)

Addasrwydd i Ymarfer

Fel rhan o'n rôl yn diogelu'r cyhoedd, un o'n swyddogaethau statudol yw ymchwilio i honiadau lle mae'n bosib na fydd y rhai sydd wedi cofrestru yn addas i ymarfer.

Gall unrhyw un gwyno i ni os oes ganddynt bryder am un o'r rhai sydd wedi cofrestru â ni. Os bydd y gŵyn yn codi cwestiwn ynghylch addasrwydd y sawl sydd wedi cofrestru i ymarfer, byddwn yn ymchwilio drwy gasglu'r holl wybodaeth berthnasol, er enghraifft, cofnodion optegol, datganiadau tystion, neu wybodaeth gan yr heddlu neu sefydliadau'r GIG. Pan fydd yr ymchwiliad wedi dod i ben a bod y sawl sydd wedi cofrestru a'r sawl sydd wedi cwyno wedi cael cyfle i roi sylwadau, caiff yr holl bapurau eu trosglwyddo i'r archwilwyr achos er mwyn penderfynu a ddylid cau'r achos neu ei gyfeirio at y Pwyllgor Addasrwydd i Ymarfer ar gyfer gwrandawriad.

Mae'r data yn yr Atodiad yn dangos y gweithgarwch ym mhob un o'r gwahanol gamau yn ein proses addasrwydd i ymarfer. Nid yw'n olrhain un garfan o gwynion drwy'r system oherwydd nad yw achosion o reidrwydd yn dod i ganlyniad yn yr un flwyddyn.

Addasrwydd i Ymarfer – Cwynion

Atodiad: Tablau 29, 30

Rhyw

Ac eithrio'r rhai anhysbys, daw 55.6% o gwynion gan fenywod (60.5% yn 2023). Mae nifer y cwynion a gawsom yn 2023 yn debyg iawn i'r flwyddyn flaenorol. Mae 'anhysbys' yma'n cyfeirio at y rhai nad ydynt yn datgelu eu rhywedd, neu atgyfeiriad cwmni.

Lleoliad

Ac eithrio'r rhai anhysbys, ni fu unrhyw wahaniaeth sylweddol yn lleoliad y cwynion yn ôl gwlad dros y tair blynedd ddiwethaf.

Addasrwydd i Ymarfer – Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer

Atodiad: Tablau 31-43

O'i gymharu â 2023, mae 26.0% yn fwy o ymchwiliadau Addasrwydd i Ymarfer eleni. Mae 57.7% o'r rhai sydd wedi cofrestru ar y gofrestr yn optometryddion, ac mae 77.8% o'r rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer yn optometryddion; mae 22.0% o'r cofrestryddion ar y gofrestr yn optegwyr cyflenwi, tra bo 15.1% o'r rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer yn optegwyr cyflenwi; mae 16.4% o'r rhai sydd wedi cofrestru ar y gofrestr yn optometryddion sy'n fyfyrwyr, tra bo 4.8% o'r rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer yn fyfyrwyr. Dros y tair blynedd ddiwethaf, ni fu unrhyw wahaniaeth sylweddol yng nghanran y rhai sydd wedi cofrestru yn ôl proffesiwn sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer.

Rhyw

Mae 57.9% o'r rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer yn ddynion (64.5% yn 2023). Dynion yw 36.2% o'r holl rai sydd wedi cofrestru ar y gofrestr (36.4% yn 2023).

Ethnigrwydd

Mae 41.6% o'r rhai sydd wedi cofrestru ar y gofrestr yn Wyn CSAGI/Gwyddelig, ond dim ond 25.4% o'r rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer sy'n Wyn CSAGI/Gwyddelig. O'i gymharu, mae 36.3% o'r rhai sydd wedi cofrestru ar y gofrestr yn Asiaidd / Asiaidd Prydeinig, ond mae 52.4% o'r rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer yn Asiaidd / Asiaidd Prydeinig. Mae'r rhai sydd wedi cofrestru sy'n Asiaidd / Asiaidd Prydeinig yn cyfrif am

nifer anghymesur o ymchwiliadau Addasrwydd i Ymarfer. Mae'r duedd hon wedi bod yn sefydlog dros y tair blynedd ddiwethaf.

Ac eithrio'r rhai y mae'n well ganddynt beidio â dweud, mae 28.6% o'r rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer yn wyn CSAGI/Gwyddelig, a 58.9% yn Asiaidd / Asiaidd Prydeinig.

Oedran

Y grŵp oedran sydd â'r ganran uchaf o'r rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer yw 25-34 (41.3%), ac yna 35-44 (25.4%). Ac eithrio myfyrwyr, y grwpiau oedran sydd â'r ganran uchaf o'r rhai sydd wedi cofrestru yw 25-34 oed a 35-44 oed (29.0% a 28.9% yn y drefn honno). Mae data myfyrwyr yn cael ei eithrio yma gan fod canran uchel iawn ohonynt o dan 25 oed ac felly byddai'n ystumio'r data.

Crefydd

Mae 21.1% o'r rhai sydd wedi cofrestru ar y gofrestr yn Fwslimiaid, ond mae 35.7% o'r rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer yn Fwslimiaid. Mae 9.1% o'r rhai sydd wedi cofrestru ar y gofrestr yn Hindŵiaid, a 9.7% o'r rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer yn Hindŵiaid. Mae 24.8% o'r rhai sydd wedi cofrestru ar y gofrestr yn Gristnogion, ac 19.1% o'r rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer yn Gristnogion.

Dros y tair blynedd ddiwethaf, roedd y rhai sydd wedi cofrestru sy'n Hindŵiaid yn cyfrif am ganran uwch o ymchwiliadau Addasrwydd i Ymarfer o'i gymharu â'u canrannau ar y gofrestr. Mae hynny hefyd

yn wir ar gyfer y rhai sydd wedi cofrestru sydd wedi nodi crefydd
"Arall".

Ac eithrio'r rhai y mae'n well ganddynt beidio â dweud, mae 21.8%
o'r rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i
Ymarfer yn Gristnogion, ac mae 40.9% yn Fwslimiaid.

Addasrwydd i Ymarfer – Mathau o Honiadau

Atodiad: Tablau 44-49

Pan fyddwn yn cael cwyn am addasrwydd unigolyn sydd wedi cofrestru i ymarfer neu addasrwydd myfyriwr sydd wedi cofrestru i ymgymryd â hyfforddiant, rydym yn ystyried a ddylid dosbarthu'r math o honiad fel un 'Clinigol', 'Euogfarn/Rhybuddiad', 'Ymddygiad', 'Iechyd', neu 'Cymysg'.

Mae'r mathau hyn o honiadau yn cael eu crynhoi ymhellach i is-gategoriâu yn dibynnu ar natur y gŵyn, sydd weithiau'n cynnwys honiadau sy'n gymysg o ran natur (er enghraifft clinigol ac ymddygiad).

Mathau o Honiadau

Mae'r honiadau mwyaf cyffredin yn ymwneud ag ymddygiad (38.9%), yna ymarfer clinigol (38.1%).

Rhyw

Achosion ymddygiad sy'n cynnwys dynion sy'n ffurfio'r categori honiadau mwyaf yn ôl rhyw (24.6%), yn wahanol i'r ddwy flynedd ddiwethaf, lle mai achosion clinigol sy'n cynnwys dynion oedd y categori honiadau mwyaf yn ôl rhyw. Ar gyfer y ddau ryw, mae'r rhan fwyaf o achosion yn rhai clinigol neu ymddygiad; nid yw hyn wedi newid dros y tair blynedd ddiwethaf.

Oedran

Fel y flwyddyn flaenorol, achosion clinigol sy'n cynnwys pobl 25-34 oed yw'r categori grŵp oedran mwyaf.

Ethnigrwydd

Achosion clinigol sy'n cynnwys pobl Asiaidd / Asiaidd Prydeinig yw'r categori honiadau mwyaf yn ôl ethnigrwydd (23.8%), yna achosion ymddygiad sy'n cynnwys pobl Asiaidd / Asiaidd Prydeinig (19.8%).

Crefydd

Achosion clinigol sy'n cynnwys Mwslimiaid ac achosion ymddygiad sy'n cynnwys Mwslimiaid yw'r categorïau honiadau mwyaf yn ôl crefydd (14.3% yr un).

Addasrwydd i Ymarfer – Penderfyniadau'r Archwilwyr Achosion

Atodiad: Tablau 50- 55

Mae pob achos yn cael ei ystyried gan ddau archwilydd achos (un sydd wedi cofrestru ac un person llewg), sy'n penderfynu a ddylid cyfeirio'r honiad i'r pwyllgor Addasrwydd i Ymarfer ar gyfer gwrandawriad sylweddol (llawn).

Rhyw

Dynion oedd 67.6% o'r holl rai sydd wedi cofrestru a gyfeiriwyd at y pwyllgor Addasrwydd i Ymarfer (71.0% yn 2023). Mae 57.9% o'r rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer yn ddynion.

Oedran

Yn yr un modd â'r tair blynedd ddiwethaf, roedd oedran achosion y rhai sydd wedi cofrestru a ystyriwyd gan yr archwilwyr achos yn gyson â'r gofrestr.

Ethnigrwydd

O'r achosion a gyfeiriwyd at y pwyllgor Addasrwydd i Ymarfer, roedd 40.9% yn Wyn CSAGI/Gwyddelig (33.9% yn 2023), a 47.7% yn

Asiaidd / Asiaidd Prydeinig (43.6% yn 2023). Mae 25.4% o'r rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer yn Wyn CSAGI/Gwyddelig; mae 52.4% o'r rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer yn Asiaidd / Asiaidd Prydeinig.

Crefydd

O'r achosion a gyfeiriwyd at y pwyllgor Addasrwydd i Ymarfer, roedd 17.6% yn rhai sydd wedi cofrestru sy'n Gristnogion (12.9% yn 2023), a 35.3% yn rhai sydd wedi cofrestru sy'n Fwslimiaid (17.7% yn 2023). Mae 19.1% o'r rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer yn Gristnogion; mae 35.7% o'r rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer yn Fwslimiaid.

Cyflogeion

Atodiad: Tablau 56-62

Rydym wedi ymrwmo i hybu a datblygu cydraddoldeb ac amrywiaeth yn ein gwaith. Ein hamcan yw ymddwyn yn gyson ac yn deg tuag at bawb, a sicrhau ein bod yn gweithredu mewn ffordd deg a thryloyw, ac mewn ffordd sy'n rhydd o wahaniaethu, aflonyddu ac erledigaeth.

Gofynnir i bob gweithiwr lenwi ffurflen monitro cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant adeg penodi, a'i hadolygu bob blwyddyn. Mae'r wybodaeth y gofynnir amdani yn cynnwys rhyw, oedran, ethnigrwydd, crefydd, anabledau, a beichiogrwydd a mamolaeth/tadolaeth, ac mae'n cael ei rheoli gan ein tîm Pobl a Diwylliant. Nid yw data archwilwyr achos wedi'i gynnwys yn y set ddata hon gan eu bod yn cael eu hystyried yn "weithwyr".

Rhyw

Mae 69.2% o weithwyr yn fenywod (62.8% yn 2023); mae 30.8% yn ddynion (37.2% yn 2023).

Oedran

Mae oedran gweithwyr y Cyngor Optegol Cyffredinol yn cyfateb i Arolwg o Lafurfu'r DU⁶, gan fod y rhan fwyaf o bobl mewn cyflogaeth yn y grwpiau oedran 25-34 a 35-44 oed. Nid oes unrhyw gyflogeion dros 65 oed. Ni fu unrhyw newid sylweddol yn y demograffig hwn dros y tair blynedd ddiwethaf.

Ethnigrwydd

Mae 44.9% o weithwyr yn Wyn Prydeinig – mae hyn wedi aros bron heb newid dros y tair blynedd ddiwethaf. Yn 2021, roedd tua 76.8% o bobl yn y DU yn Wyn Prydeinig⁷.

Beichiogrwydd ac Absenoldeb Mamolaeth/Tadolaeth

O'n 78 o gyflogeion, roedd llai na deg ar absenoldeb mamolaeth/tadolaeth adeg casglu'r data.

Anabled

⁶ [Arolwg o'r Llafurlu - Y Swyddfa Ystadegau Gwladol \(ons.gov.uk\)](https://ons.gov.uk)

⁷ [Ffeithiau a Ffigurau Ethnigrwydd](#), Data Llywodraeth y DU a gymerwyd o Gyfrifiad 2021

O'n 78 o gyflogeion, nododd llai na deg ohonynt fod ganddynt anabledd.

Crefydd

Dewisodd dros chwarter y gweithwyr beidio â nodi eu crefydd. Ac eithrio'r rhai y mae'n well ganddynt beidio â dweud, dywedodd 42.9% nad oes ganddynt grefydd, ac mae 32.1% yn Gristnogion.

Aelodau a Gweithwyr

Atodiad: Tablau 63-79

Ein haelodau a'n gweithwyr yw aelodau'r Cyngor a'n Pwyllgorau a'n paneli, yn ogystal â chynghorwyr clinigol. Mae aelodau'r Cyngor a'r Pwyllgor yn craffu ar y Cyngor Optegol Cyffredinol, gan archwilio'r sefydliad i ddiogelu'r cyhoedd. Mae'r Cyngor hefyd yn pennu gweledigaeth a strategaeth y Cyngor Optegol Cyffredinol.

Mae cyfyngiadau ar y data isod, gan mai dim ond gwybodaeth am y rhai a lenwodd ein ffurflen cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant (EDI) a ddangosir. Dewisodd 65 o blith 156 o aelodau/gweithwyr beidio â llenwi'r ffurflen EDI, felly dim ond data ar gyfer 58.3% (68.9% yn 2023) o'n haelodau/gweithwyr sydd gennym.

Rhyw

O'r aelodau a'r gweithwyr a lenwodd ein ffurflen EDI, mae 54.9% yn fenywod (50.5% yn 2023), a 42.9% yn ddynion (49.5% yn 2023). Roedd yn well gan 2.2% beidio â dweud (0.0% yn 2023).

Oedran

O'r aelodau a'r gweithwyr a lenwodd ein ffurflen EDI, fel y flwyddyn ddiwethaf, y grŵp oedran mwyaf poblog oedd 55-64 (39.6%; 36.9% yn 2023), yna 45-54 (26.4%; 28.8% yn 2023). Roedd yn well gan 1.1% beidio â dweud (7.2% yn 2023).

Ethnigrwydd

O'r aelodau a'r gweithwyr a lenwodd ein ffurflen EDI, y grŵp ethnigrwydd mwyaf oedd Gwyn CSAGI/Gwyddelig (85.7%; 82.0% yn 2023), ac roedd yn well gan tua 1% beidio â dweud.

Anabledd

O'r aelodau a'r gweithwyr a lenwodd ein ffurflen EDI, dywedodd 9.9% fod ganddynt anabledd (8.1% yn 2023), ac roedd yn well gan 5.5% beidio â dweud (3.6% yn 2023).

Cyfeiriadedd rhywiol

O'r aelodau a'r gweithwyr a lenwodd ein ffurflen EDI, roedd 6.6% wedi datgan rhywioldeb ar wahân i heterorywiol (6.3% yn 2023), ac roedd yn well gan 6.6% beidio â dweud (3.6% yn 2023).

Crefydd

O'r aelodau a'r gweithwyr a lenwodd ein ffurflen EDI, y grŵp ethnigrwydd mwyaf oedd Cristion (41.8%; 46.8% yn 2023), yna "dim crefydd" (40.7%; 34.2% yn 2023).

Myfyrwyr

Atodiad: Tablau 80-87

Mae ein Hadolygiad Strategol Addysg wedi cynyddu ein ffocws ar ganlyniadau addysg a hyfforddiant, a sut mae'r proffesiwn yn addas ar gyfer y dyfodol.

Dyma'r drydedd flwyddyn i ni gyhoeddi data EDI sydd wedi cael ei gaffael i'w ddefnyddio gan ddarparwyr cymwysterau sydd wedi'u cymeradwyo gan y Cyngor Optegol Cyffredinol ochr yn ochr â'n data ein hunain. Lle mae hyn yn wir, rydym wedi nodi hyn drwy nodi bod y data ar gyfer AY (blwyddyn academaidd) 2022/23; gwybodaeth am fathau penodol o gofrestrïad, e.e. optometryddion sy'n fyfyrwyr. Rydym yn derbyn data gan ddarparwyr addysg ar ei olwg ac yn gofyn am eglurhad os oes gennym unrhyw ymholiadau. Rydym yn bwriadu adeiladu ar y setiau data hyn fel y gallwn ddysgu mwy am daith y myfyrwyr, gan gynnwys cofrestru, cadw a chyrhaeddiad.

Mae'r data hwn yn cynnwys myfyrwyr sy'n astudio mewn prifysgolion/ colegau yn unig; er mwyn osgoi dyblygu, mae'n hepgor data a ddarparwyd gan ddau ddarparwr cymwysterau sydd wedi'u cymeradwyo gan y Cyngor Optegol Cyffredinol: ABDO Exams a Choleg yr Optometryddion. Mae hyn yn golygu y bydd cyfanswm yr optometryddion sy'n fyfyrwyr a'r optegwyr cyflenwi sy'n fyfyrwyr yn is na'r hyn a geir o ddata cofrestru.

Rhyw

Ym Mlwyddyn Academaidd (AY) 2022/23, roedd 68.2% (64.4% yn 2021/22) o fyfyrwyr yn fenywod, sy'n uwch na chanran y menywod sydd wedi cofrestru. O'r pedwar cwrs unigol, roedd amrediad y myfyrwyr benywaidd yn 58.1% i 80.2% (58.6% i 66.7% yn 2021/22).

Oedran

Yn ystod AY 2022/23, y grwpiau oedran â'r gyfran uchaf o fyfyrwyr oedd 20 oed ac iau (49.6%; 48.1% yn 2021/22) ac 21-24 oed (25.3%; 25.0% yn 2021/22). Roedd proffil oedran y myfyrwyr sydd wedi cofrestru ar gyrsiau Rhagnodi Annibynnol a Lensys Cyffwrdd yn sylweddol hŷn na phroffil y rhai sydd wedi cofrestru mewn

Optometreg a Chyflenwi, sy'n israddedigion yn bennaf. Ni fu unrhyw newid blynyddol sylweddol dros y tair blynedd ddiwethaf.

Ethnigrwydd

Yn ystod AY 2022/23, roedd myfyrwyr Gwyn yn cyfrif am 30.7% o'r holl fyfyrwyr (32.5% yn 2021/22) – o'i gymharu â'r gofrestr, lle mae 41.6% o'r holl rai sydd wedi cofrestru yn Wyn CSAGI/Gwyddelig. Mae nifer y rhai sydd wedi cofrestru sy'n Wyn wedi gostwng dros y blynyddoedd diwethaf, ac mae data'n dangos bod hyn yn debygol o barhau. Ar 31 Mawrth 2024, roedd myfyrwyr Asiaidd yn cyfrif am 55.6% o'r holl fyfyrwyr (54.5% yn 2021/22) – o'i gymharu â'r bobl Asiaidd / Asiaidd Prydeinig sydd wedi cofrestru, sef 36.3%.

Ar 31 Mawrth 2024, roedd 51.1% o'r optometryddion sy'n fyfyrwyr yn Asiaidd / Asiaidd Prydeinig, ac roedd 11.1% o'r optometryddion

sy'n fyfyrwyr yn Wyn CSAGI/Gwyddelig. Ac eithrio myfyrwyr y mae'n well ganddynt beidio â dweud, mae 69.6% o'r optometryddion sy'n fyfyrwyr yn Asiaidd / Asiaidd Prydeinig, ac mae 15.1% o'r optometryddion sy'n fyfyrwyr yn Wyn CSAGI/Gwyddelig.

Mae nifer y rhai sydd wedi cofrestru sy'n Asiaidd / Asiaidd Prydeinig wedi cynyddu dros y blynyddoedd diwethaf, ac mae data myfyrwyr yn dangos bod hyn yn debygol o barhau.

Ar 31 Mawrth 2024, roedd 18.9% o'r optegwyr cyflenwi sy'n fyfyrwyr yn Asiaidd / Asiaidd Prydeinig, ac roedd 46.8% o'r optegwyr cyflenwi sy'n fyfyrwyr yn Wyn CSAGI/Gwyddelig. Ac eithrio myfyrwyr y mae'n well ganddynt beidio â dweud, mae 25.8% o'r optegwyr cyflenwi sy'n fyfyrwyr yn Asiaidd / Asiaidd Prydeinig, ac mae 63.9% o'r optegwyr cyflenwi sy'n fyfyrwyr yn Wyn CSAGI/Gwyddelig.

Anableded

Yn ystod AY 2022/23, dywedodd 9.3% (7.6% yn 2021/22) o fyfyrwyr ar draws pob cwrs eu bod yn anabl.

Cyfeiriadedd rhywiol

Ar 31 Mawrth 2024, roedd 2.6% o fyfyrwyr yn datgan rhywioldeb ar wahân i heterorywiol (2.6% yn 2023), ac roedd yn well gan 28.2% beidio â dweud (28.0% yn 2023).

Crefydd

Ar 31 Mawrth 2024, roedd 41.3% o optometryddion sy'n fyfyrwyr yn dweud eu bod yn Fwslimiaid, a 11.5% yn Gristnogion. Ac eithrio myfyrwyr y mae'n well ganddynt beidio â dweud, mae 57.8% o'r optometryddion sy'n fyfyrwyr yn Fwslimiaid, ac mae 16.1% o'r optometryddion sy'n fyfyrwyr yn Gristnogion.

Mae nifer yr optometryddion Mwslimaidd wedi cynyddu dros y blynyddoedd diwethaf (o'r gofrestr: 18.4% yn 2022; 20.0% yn 2023; 21.1% yn 2024), ac mae data myfyrwyr yn dangos bod hyn yn debygol o barhau (o'r gofrestr: 6.6% yn 2022, 7.1% yn 2023; 7.3% yn 2024).

Ar 31 Mawrth 2024, roedd 36.4% o optegwyr cyflenwi sy'n fyfyrwyr yn datgan dim crefydd. Ac eithrio myfyrwyr y mae'n well ganddynt beidio â dweud, roedd 68.2% o'r optometryddion sy'n fyfyrwyr yn datgan dim crefydd.

Atodiad

DATA'R RHAI SYDD WEDI COFRESTRU

Tabl 1: Y rhai sydd wedi cofrestru – Grŵp proffesiynol – 2022 i 2024

Tabl 2: Y rhai sydd wedi cofrestru – Rhyw – 31 Mawrth 2024

Tabl 3: Y rhai sydd wedi cofrestru (ac eithrio myfyrwyr) – Rhyw – 2022 i 2024

Tabl 4: Y rhai sydd wedi cofrestru – Arbenigedd – Rhyw – 31 Mawrth 2024

Tabl 5: Y rhai sydd wedi cofrestru (ac eithrio myfyrwyr) – Oedran – 31 Mawrth 2024

Tabl 6: Y rhai sydd wedi cofrestru (ac eithrio myfyrwyr) – Oedran – 31 Mawrth 2023

Tabl 7: Y rhai sydd wedi cofrestru (ac eithrio myfyrwyr) – Oedran – 31 Mawrth 2022

Tabl 8: Y rhai sydd wedi cofrestru (myfyrwyr yn unig) – Oedran – 31 Mawrth 2024

Tabl 9: Y rhai sydd wedi cofrestru (myfyrwyr yn unig) – Oedran – 31 Mawrth 2023

Tabl 10: Y rhai sydd wedi cofrestru (myfyrwyr yn unig) – Oedran – 31 Mawrth 2022

Tabl 11: Y rhai sydd wedi cofrestru – Arbenigedd – Oedran – 31 Mawrth 2024

Tabl 12: Y rhai sydd wedi cofrestru – Ethnigrwydd – 31 Mawrth 2024

Tabl 13: Y rhai sydd wedi cofrestru – Ethnigrwydd – 31 Mawrth 2023

Tabl 14: Y rhai sydd wedi cofrestru – Ethnigrwydd – 31 Mawrth 2022

Graff 1: Y rhai sydd wedi cofrestru (ac eithrio myfyrwyr) – Nifer Gwyn CSAGI/Gwyddelig o'i gymharu â Nifer Asiaidd / Asiaidd Prydeinig – 2022 i 2024

Graff 2: Y rhai sydd wedi cofrestru (myfyrwyr yn unig) – Nifer Gwyn CSAGI/Gwyddelig o'i gymharu â Nifer Asiaidd / Asiaidd Prydeinig – 2022 i 2024

Tabl 15: Y rhai sydd wedi cofrestru – Arbenigedd – Ethnigrwydd – 31 Mawrth 2024

Tabl 16: Y rhai sydd wedi cofrestru – Arbenigedd – Ethnigrwydd – 31 Mawrth 2023

Tabl 17: Y rhai sydd wedi cofrestru – Arbenigedd – Ethnigrwydd – 31 Mawrth 2022

Tabl 18: Y rhai sydd wedi cofrestru – Anabledd – 2022 i 2024

Tabl 19: Y rhai sydd wedi cofrestru – Statws priodasol – 2022 i 2024

Tabl 20: Y rhai sydd wedi cofrestru – Cyfeiriadedd rhywiol – 2022 i 2024

Tabl 21: Y rhai sydd wedi cofrestru – Beichiogrwydd a mamolaeth/tadolaeth – 2022 i 2024

Tabl 22: Y rhai sydd wedi cofrestru – Crefydd – 2022 i 2024

Graff 3: Y rhai sydd wedi cofrestru – Canran y Cristion o'i gymharu â Chanran y Mwslimiaid – 2022 i 2024

Tabl 23: Y rhai sydd wedi cofrestru – Crefydd – 31 Mawrth 2024

Tabl 24: Y rhai sydd wedi cofrestru – Cenedl – 31 Mawrth 2024

Tabl 25: Y rhai sydd wedi cofrestru – Arbenigedd – Cenedl – 31 Mawrth 2024

Tabl 26: Y rhai sydd wedi cofrestru – Hunaniaeth Rhywedd – 2022 i 2024

Tabl 27: Y rhai sydd wedi cofrestru – Rhyw ac Ethnigrwydd – 31 Mawrth 2024

Tabl 28: Y rhai sydd wedi cofrestru – Oedran ac Ethnigrwydd – 31 Mawrth 2024

DATA ADDASRWYDD I YMARFER

Tabl 29: Achwynwyr – Rhyw – 2022 i 2024

Tabl 30: Achwynwyr – Lleoliad – 2022 i 2024

Tabl 31: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer – Grŵp proffesiynol – 2022 i 2024

Tabl 32: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Grŵp proffesiynol – 31 Mawrth 2024

Tabl 33: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Arbenigedd – 31 Mawrth 2024

Tabl 34: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Rhyw – 31 Mawrth 2024

Tabl 35: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Oedran – 31 Mawrth 2024

Tabl 36: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Ethnigrwydd – 31 Mawrth 2024
Tabl 37: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Ethnigrwydd – 2022 i 2024
Graff 4: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) o'i gymharu â chyfanswm y gofrestr – % Gwyn CSAGI/Gwyddelig o'i gymharu â % Asiaidd / Asiaidd Prydeinig – 2022 i 2024
Tabl 38: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Beichiogrwydd a mamolaeth/tadolaeth – 31 Mawrth 2024
Tabl 39: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Crefydd – 2022 i 2024
Tabl 40: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Crefydd – 2022 i 2024
Tabl 41: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Hunaniaeth Rhywedd – 2022 i 2024
Tabl 42: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Rhyw ac Ethnigrwydd – 2022 i 2024
Tabl 43: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Oedran ac Ethnigrwydd – 2022 i 2024
Tabl 44: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Math o honiad – Grŵp proffesiynol – 31 Mawrth 2024
Tabl 45: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Math o honiad – Rhyw – 2022 i 2024
Tabl 46: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Math o honiad – Oedran – 31 Mawrth 2024
Tabl 47: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Math o honiad – Ethnigrwydd – 31 Mawrth 2024
Tabl 48: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Math o honiad – Crefydd – 31 Mawrth 2024
Tabl 49: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Math o honiad – Cenedl – 31 Mawrth 2024
Tabl 50: Penderfyniadau'r Archwilwyr Achosion – Rhyw – 31 Mawrth 2024
Tabl 51: Penderfyniadau'r Archwilwyr Achosion – Rhyw – 2022 i 2024
Tabl 52: Penderfyniadau'r Archwilwyr Achosion – Oedran – 31 Mawrth 2024
Tabl 53: Penderfyniadau'r Archwilwyr Achosion – Ethnigrwydd – 31 Mawrth 2024
Tabl 54: Penderfyniadau'r Archwilwyr Achosion – Ethnigrwydd – 2022 i 2024

Tabl 55: Penderfyniadau'r Archwilwyr Achosion – Crefydd – 31 Mawrth 2024

DATA CYFLOGEION

Tabl 56: Cyflogeion y Cyngor Optegol Cyffredinol – Rhyw – 2022 i 2024

Tabl 57: Cyflogeion y Cyngor Optegol Cyffredinol – Oedran – 2022 i 2024

Tabl 58: Cyflogeion y Cyngor Optegol Cyffredinol – Ethnigrwydd – 2022 i 2024

Tabl 59: Cyflogeion y Cyngor Optegol Cyffredinol – Anabledd – 2022 i 2024

Tabl 60: Cyflogeion y Cyngor Optegol Cyffredinol – Cyfeiriadedd rhywiol – 2022 i 2024

Tabl 61: Cyflogeion y Cyngor Optegol Cyffredinol – Crefydd – 2022 i 2024

Tabl 62: Cyflogeion y Cyngor Optegol Cyffredinol – Hunaniaeth Rhywedd – 2022 i 2024

DATA AELODAU A GWEITHWYR

Tabl 63: Aelodau a Gweithwyr – Pwyllgor – 31 Mawrth 2024

Tabl 64: Aelodau a Gweithwyr – Rhyw – 31 Mawrth 2024

Tabl 65: Aelodau a Gweithwyr – Oedran – 31 Mawrth 2024

Tabl 66: Aelodau a Gweithwyr – Ethnigrwydd – 31 Mawrth 2024

Tabl 67: Aelodau a Gweithwyr – Crefydd – 31 Mawrth 2024

Tabl 68: Aelodau a Gweithwyr – Rhywedd – 31 Mawrth 2024

Tabl 69: Aelodau a Gweithwyr – Rhyngrywiol a/neu amrywiaeth o nodweddion rhyw (VSC) – 31 Mawrth 2024

Tabl 70: Aelodau a Gweithwyr – Anabledd – 31 Mawrth 2024

Tabl 71: Aelodau a Gweithwyr – Math o Anabledd – 31 Mawrth 2024

Tabl 72: Aelodau a Gweithwyr – Statws priodasol – 31 Mawrth 2024

Tabl 73: Aelodau a Gweithwyr – Cyfeiriadedd rhywiol – 31 Mawrth 2024

Tabl 74: Aelodau a Gweithwyr – Prif iaith lafar – 31 Mawrth 2024

Tabl 75: Aelodau a Gweithwyr – Ieithoedd ychwanegol y maent yn eu siarad yn rhugl – 31 Mawrth 2024

Tabl 76: Aelodau a Gweithwyr – Gwaith prif enillydd cyflog y cartref pan oeddech yn 14 oed – 31 Mawrth 2024

Tabl 77: Aelodau a Gweithwyr – Math o ysgol a fynychwyd y rhan fwyaf o'r amser rhwng 11 ac 16 oed – 31 Mawrth 2024

Tabl 78: Aelodau a Gweithwyr – Cymhwysedd prydau ysgol am ddim yn ystod blynyddoedd ysgol (os oeddent wedi gorffen yn yr ysgol ar ôl 1980) – 31 Mawrth 2024

Tabl 79: Aelodau a Gweithwyr – Gwlad breswyl – 31 Mawrth 2024

DATA BLWYDDYN ACADEMAIDD MYFYRWYR

Tabl 80: Myfyrwyr – Rhyw – AY 2020/21 i AY 2022/23

Tabl 81: Myfyrwyr – Rhyw – AY 2020/21 i AY 2022/23

Tabl 82: Myfyrwyr – Oedran – AY 2020/21 i AY 2022/23

Tabl 83: Myfyrwyr – Oedran – AY 2022/23

Tabl 84: Myfyrwyr – Ethnigrwydd – AY 2020/21 i AY 2022/23

Tabl 85: Myfyrwyr – Ethnigrwydd – AY 2022/23

Tabl 86: Myfyrwyr – Anabledd – AY 2020/21 i AY 2022/23

Tabl 87: Myfyrwyr – Anabledd – AY 2022/23

DATA'R RHAI SYDD WEDI COFRESTRU

Tabl 1: Y rhai sydd wedi cofrestru – Grŵp proffesiynol – 2022 i 2024

	31 Mawrth 2022		31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2024		Newid mewn % rhwng 2023 a 2024	Newid mewn % rhwng 2022 a 2024
	Newid	%	Newid	%	Newid	%		
Optometryddion	17,082	56.8%	17,428	57.2%	18,010	57.7%	3.3%	5.4%
Optegwyr cyflenwi	7,074	23.5%	6,904	22.6%	6,856	22.0%	-0.7%	-3.1%
Optometryddion sy'n fyfyrwyr	4,614	15.3%	4,906	16.1%	5,114	16.4%	4.2%	10.8%
Optegwyr cyflenwi sy'n fyfyrwyr	1,290	4.3%	1,246	4.1%	1,234	4.0%	-1.0%	-4.3%
Cyfanswm y rhai sydd wedi cofrestru (ac eithrio cyrff corfforaethol)	30,060	100.0%	30,484	100.0%	31,214	100.0%	2.4%	3.8%

Tabl 2: Y rhai sydd wedi cofrestru – Rhyw – 31 Mawrth 2024

	Dyn			Menyw			Cyfanswm	
	Cyfanswm y rhai sydd wedi cofrestru	% o'r gofrestr	% o'r gofrestr	Cyfanswm y rhai sydd wedi cofrestru	% o'r gofrestr	% o'r gofrestr	Cyfanswm y rhai sydd wedi cofrestru	% o'r math o'r rhai sydd wedi cofrestru
Optometryddion	6,865	22.0%	38.1%	11,145	35.7%	61.9%	18,010	57.7%
Optegwyr cyflenwi	2,346	7.5%	34.2%	4,510	14.5%	65.8%	6,856	22.0%
Optometryddion sy'n fyfyrwyr	1,690	5.4%	33.1%	3,424	11.0%	67.0%	5,114	16.4%
Optegwyr cyflenwi sy'n fyfyrwyr	389	1.2%	31.5%	845	2.7%	68.5%	1,234	4.0%

Yr holl rai sydd wedi cofrestru	11,290	36.2%	19,924	63.8%	31,214	100.0%
---------------------------------	--------	-------	--------	-------	--------	--------

Tabl 3: Y rhai sydd wedi cofrestru (ac eithrio myfyrwyr) – Rhyw – 2022 i 2024

		31 Mawrth 2022		31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2024		Newid mewn % rhwng 2023 a 2024		Newid mewn % rhwng 2022 a 2024	
Dyn	Optometryddion	6,680	27.7%	6,712	27.6%	6,865	27.6%	2.1%	2.6%		
	Optegwyr cyflenwi	2,482	10.3%	2,386	9.8%	2,346	9.4%	-1.7%	-5.5%		
Menyw	Optometryddion	10,402	43.1%	10,716	44.1%	11,145	44.8%	4.0%	7.1%		
	Optegwyr cyflenwi	4,592	19.0%	4,518	18.6%	4,510	18.1%	-0.2%	-1.8%		
Cyfanswm		24,156	100.0%	24,322	100.0%	24,866	100.0%	2.2%	4.6%		

Tabl 4: Y rhai sydd wedi cofrestru – Arbenigedd – Rhyw – 31 Mawrth 2024

	Arbenigedd Lensys Cyffwrdd		Arbenigedd Rhagnodi Annibynnol		Arbenigedd Cyflenwi Ychwanegol		Arbenigedd Cyflenwi Atodol		Pob arbenigedd	
Menyw	743	60.5%	1,049	60.9%	1,054	60.8%	1,050	60.9%	3,896	60.8%
Dyn	485	39.5%	675	39.2%	680	39.2%	674	39.1%	2,514	39.2%
Cyfanswm	1,228	100.0%	1,724	100.0%	1,734	100.0%	1,724	100.0%	6,410	100.0%

Tabl 5: Y rhai sydd wedi cofrestru (ac eithrio myfyrwyr) – Oedran – 31 Mawrth 2024

	Optometrydd	Optegydd cyflenwi	Yr holl rai nad ydynt yn fyfyrwr
--	-------------	-------------------	----------------------------------

Dan 25 oed	913	5.1%	85	1.2%	998	4.0%
25-34	5,860	32.5%	1,356	19.8%	7,216	29.0%
35-44	5,127	28.5%	2,064	30.1%	7,191	28.9%
45-54	3,218	17.8%	1,644	24.0%	4,862	19.6%
55-64	2,169	12.0%	1,346	19.6%	3,515	14.1%
65+	723	4.0%	361	5.3%	1,084	4.4%
Cyfanswm	18,010	100.0%	6,856	100.0%	24,866	100.0%

Tabl 6: Y rhai sydd wedi cofrestru (ac eithrio myfyrwyr) – Oedran – 31 Mawrth 2023

	Optometryddion		Optegwyr cyflenwi		Yr holl rai nad ydynt yn fyfyrwr	
Dan 25 oed	850	4.9%	76	1.1%	926	3.8%
25-34	5700	32.7%	1,491	21.6%	7,191	29.6%
35-44	5015	28.8%	2,082	30.2%	7,098	29.2%
45-54	3046	17.5%	1,595	23.1%	4,641	19.1%
55-64	2126	12.2%	1,341	19.4%	3,467	14.3%
65+	691	4.0%	318	4.6%	1,009	4.2%
Cyfanswm	17,428	100.0%	7,074	100.0%	24,332	100.0%

Tabl 7: Y rhai sydd wedi cofrestru (ac eithrio myfyrwyr) – Oedran – 31 Mawrth 2022

	Optometryddion		Optegwyr cyflenwi		Yr holl rai nad ydynt yn fyfyrwr	
Dan 25 oed	831	4.9%	81	1.2%	912	3.8%
25-34	5,512	32.3%	1,574	22.3%	7,086	29.3%
35-44	4,972	29.1%	2,109	29.8%	7,081	29.3%
45-54	2,955	17.3%	1,638	23.2%	4,593	19.0%
55-64	2,103	12.3%	1,344	19.0%	3,447	14.2%
65+	709	4.2%	328	4.6%	1,037	4.3%
Cyfanswm	17,082	100.0%	7,074	100.0%	24,156	100.0%

Tabl 8: Y rhai sydd wedi cofrestru (myfyrwyr yn unig) – Oedran – 31 Mawrth 2024

	Optometryddion sy'n fyfyrwyr		Optegwyr cyflenwi sy'n fyfyrwyr		Yr holl fyfyrwyr	
	Nifer	Procent	Nifer	Procent	Nifer	Procent
Dan 20 oed	810	15.8%	52	4.2%	862	13.6%
20-24	3,268	63.9%	308	25.0%	3,576	56.3%
25-30	592	11.6%	425	34.4%	1,017	16.0%
31-40	339	6.6%	318	25.8%	657	10.4%
41+	105	2.1%	131	10.6%	236	3.7%
Cyfanswm	5,114	100.0%	1,234	100.0%	6,348	100.0%

Tabl 9: Y rhai sydd wedi cofrestru (myfyrwyr yn unig) – Oedran – 31 Mawrth 2023

	Optometryddion sy'n fyfyrwyr		Optegwyr cyflenwi sy'n fyfyrwyr		Yr holl fyfyrwyr	
	Nifer	Procent	Nifer	Procent	Nifer	Procent
Dan 20 oed	785	16.0%	52	4.2%	837	13.6%
20-24	3,201	65.3%	359	28.8%	3,560	57.9%
25-30	577	11.8%	409	32.8%	986	16.0%
31-40	264	5.4%	313	25.1%	577	9.4%
41+	79	1.6%	113	9.1%	192	3.1%
Cyfanswm	4,906	100.0%	1,246	100.0%	6,152	100.0%

Tabl 10: Y rhai sydd wedi cofrestru (myfyrwyr yn unig) – Oedran – 31 Mawrth 2022

	Optometryddion sy'n fyfyrwyr		Optegwyr cyflenwi sy'n fyfyrwyr		Yr holl fyfyrwyr	
	Nifer	Procent	Nifer	Procent	Nifer	Procent
Dan 20 oed	819	17.8%	42	3.3%	861	14.6%
20-24	3,016	65.4%	408	31.6%	3,424	58.0%
25-30	511	11.1%	422	32.7%	933	15.8%
31-40	200	4.3%	306	23.7%	506	8.6%

41+	68	1.5%	112	8.7%	180	3.0%
Cyfanswm	4,614	100.0%	1,290	100.0%	5,904	100.0%

Tabl 11: Y rhai sydd wedi cofrestru – Arbenigedd – Oedran – 31 Mawrth 2023

	Dan 25 oed	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	Cyfanswm
Arbenigedd Lensys Cyffwrdd	0 0.0%	107 8.7%	283 23.1%	306 24.9%	368 30.0%	164 13.4%	1,228 100.0%
Arbenigedd Rhagnodi Annibynnol	0 0.0%	466 27.0%	617 35.8%	391 22.7%	214 12.4%	36 2.1%	1,724 100.0%
Arbenigedd Cyflenwi Ychwanegol	0 0.0%	467 26.9%	611 35.2%	395 22.8%	218 12.6%	43 2.5%	1,734 100.0%
Arbenigedd Cyflenwi Atodol	0 0.0%	466 27.0%	613 35.6%	393 22.8%	213 12.4%	39 2.3%	1,724 100.0%
Pob arbenigedd	0 0.0%	1,506 23.5%	2,124 33.1%	1,485 23.2%	1,013 15.8%	282 4.4%	6,410 100.0%

Tabl 12: Y rhai sydd wedi cofrestru – Ethnigrwydd – 31 Mawrth 2024

	Optometryddion		Optegwyr cyflenwi		Optometryddion sy'n fyfyrwyr		Optegwyr cyflenwi sy'n fyfyrwyr		Cyfanswm	
Gwyn CSAGI/Gwyddelig	7,102	39.4%	4,746	69.2%	567	11.1%	578	46.8%	12,993	41.6%
Asiaidd / Asiaidd Prydeinig	7,514	41.7%	963	14.0%	2,614	51.1%	233	18.9%	11,324	36.3%
Du / Du Prydeinig	336	1.9%	71	1.0%	292	5.7%	19	1.5%	718	2.3%
Cymysg/Lluosog	213	1.2%	72	1.1%	51	1.0%	13	1.1%	349	1.1%

Arall	890	4.9%	319	4.7%	232	4.5%	61	4.9%	1,502	4.8%
Mae'n well gen i beidio â dweud	1,955	10.9%	685	10.0%	1358	26.6%	330	26.7%	4,328	13.9%
Cyfanswm	18,010	100.0%	6,856	100.0%	5,114	100.0%	1,234	100.0%	31,214	100.0%

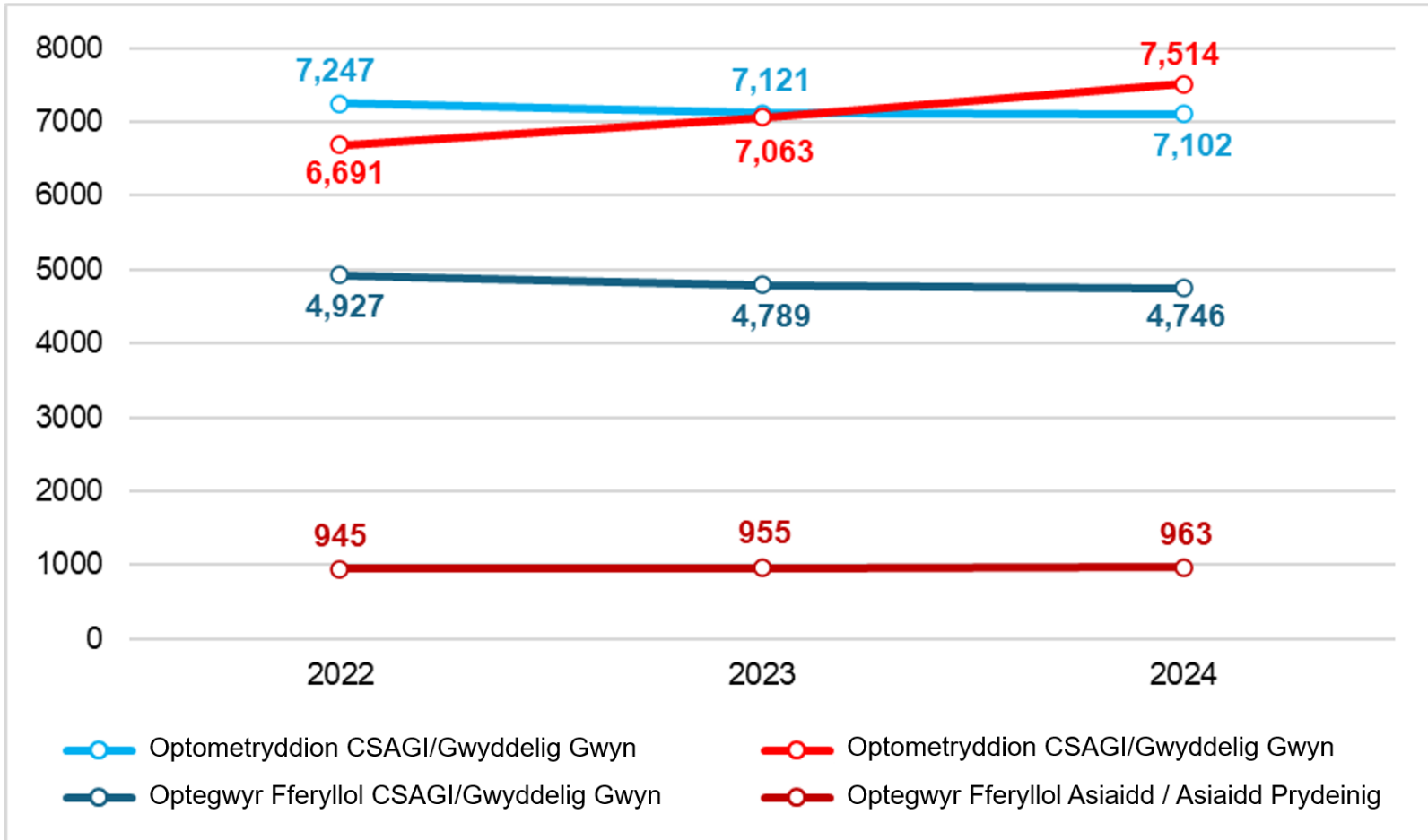
Tabl 13: Y rhai sydd wedi cofrestru – Ethnigrwydd – 31 Mawrth 2023

	Optometryddion		Optegwyr cyflenwi		Optometryddion sy'n fyfyrwyr		Optegwyr cyflenwi sy'n fyfyrwyr		Cyfanswm	
Gwyn CSAGI/Gwyddelig	7,121	40.9%	4,789	69.4%	584	11.9%	536	43.0%	13,030	42.7%
Asiaidd / Asiaidd Prydeinig	7,063	40.5%	955	13.8%	2,556	52.1%	227	18.2%	10,801	35.4%
Du / Du Prydeinig	280	1.6%	69	1.0%	214	4.4%	23	1.9%	586	1.9%
Cymysg/Lluosog	190	1.1%	67	1.0%	47	1.0%	16	1.3%	320	1.1%
Arall	848	4.9%	321	4.7%	239	4.9%	57	4.6%	1,465	4.8%
Mae'n well gen i beidio â dweud	1,926	11.1%	703	10.2%	1,266	27.9%	387	31.1%	4,282	14.1%
Cyfanswm	17,428	100.0%	6,904	100.0%	4,906	100.0%	1,246	100.0%	30,484	100.0%

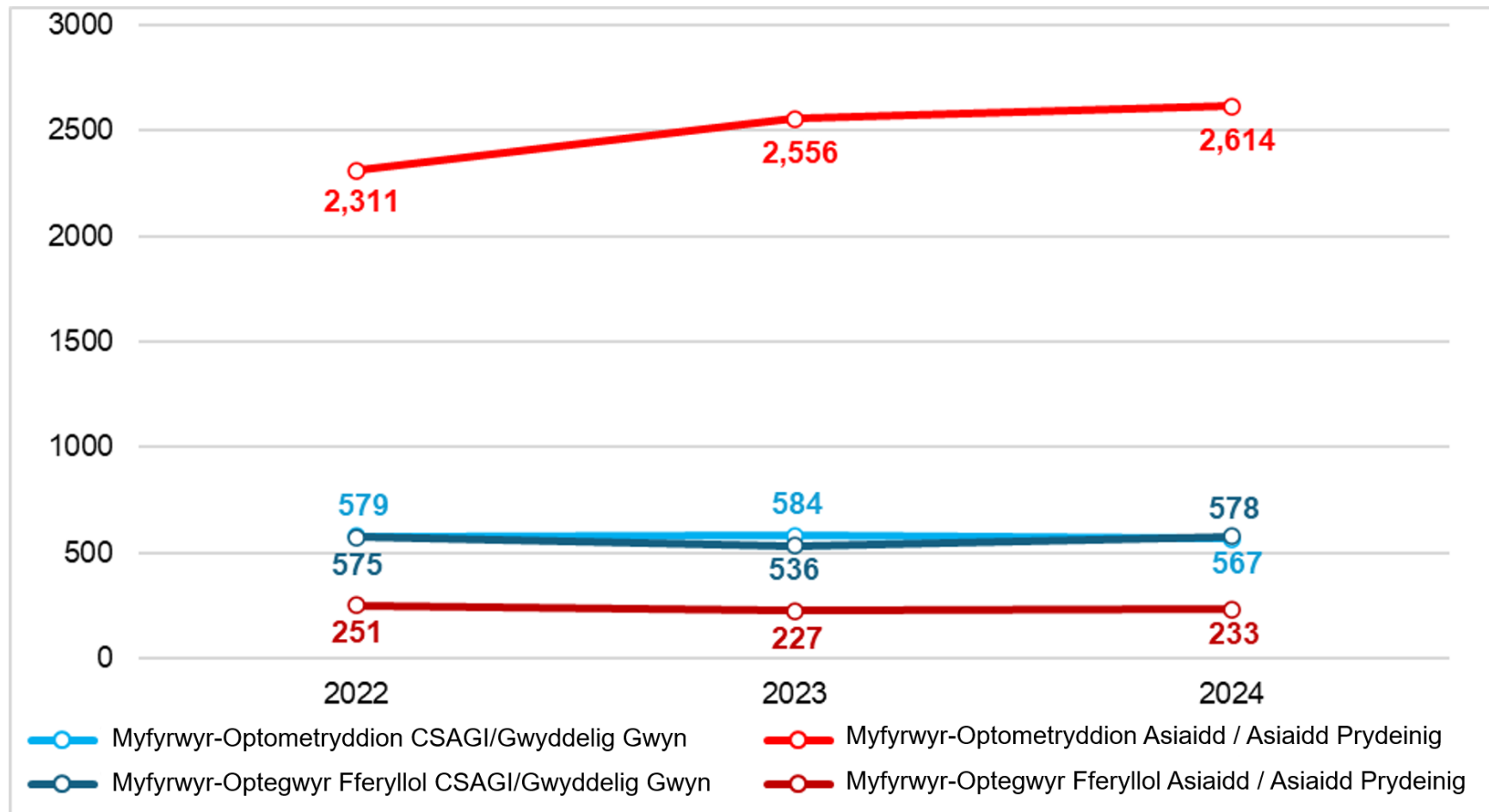
Tabl 14: Y rhai sydd wedi cofrestru – Ethnigrwydd – 31 Mawrth 2022

	Optometryddion		Optegwyr cyflenwi		Optometryddion sy'n fyfyrwyr		Optegwyr cyflenwi sy'n fyfyrwyr		Cyfanswm	
Gwyn CSAGI/Gwyddelig	7,247	42.4%	4,927	69.7%	579	12.6%	575	44.6%	13,328	43.3%
Asiaidd / Asiaidd Prydeinig	6,691	39.2%	945	13.4%	2,311	50.1%	251	19.5%	10,198	33.9%
Du / Du Prydeinig	252	1.5%	72	1.0%	146	3.2%	22	1.7%	492	1.6%
Cymysg/Lluosog	174	1.0%	65	0.9%	53	1.2%	12	0.9%	304	1.0%
Arall	811	4.8%	318	4.5%	236	5.1%	60	4.7%	1,425	4.7%
Mae'n well gen i beidio â dweud	1,907	11.2%	747	10.6%	1,289	27.9%	370	28.7%	4,313	14.4%
Cyfanswm	17,082	100.0%	7,074	100.0%	4,614	100.0%	1,290	100.0%	30,060	100.0%

Graff 1: Y rhai sydd wedi cofrestru (ac eithrio myfyrwyr) – Nifer Gwyn CSAGI/Gwyddelig o'i gymharu â Nifer Asiaidd / Asiaidd Prydeinig – 2022 i 2024

Graff 2: Y rhai sydd wedi cofrestru (myfyrwyr yn unig) – Nifer Gwyn CSAGI/Gwyddelig o'i gymharu â Nifer Asiaidd / Asiaidd Prydeinig – 2022 i 2024

Tabl 15: Y rhai sydd wedi cofrestru – Arbenigedd – Ethnigrwydd – 31 Mawrth 2024

	Gwyn CSAGI/Gwyddelig		Asiaidd / Asiaidd Prydeinig		Du / Du Prydeinig		Cymysg / Lluosog		Grŵp ethnig arall		Mae'n well gen i beidio â dweud		Cyfanswm	
Arbenigedd Lensys Cyffwrdd	852	69.4%	172	14.0%	9	0.7%	5	0.4%	50	4.1%	140	11.4%	1,228	100.0%
Arbenigedd Rhagnodi Annibynnol	1,007	58.4%	436	25.3%	19	1.1%	18	1.0%	77	4.5%	167	9.7%	1,724	100.0%
Arbenigedd Cyflenwi Ychwanegol	1,011	58.3%	438	25.3%	19	1.1%	18	1.0%	78	4.5%	170	9.8%	1,734	100.0%
Arbenigedd Cyflenwi Atodol	1,007	58.4%	435	25.2%	19	1.1%	18	1.0%	77	4.5%	168	9.7%	1,724	100.0%
Pob arbenigedd	3,877	60.5%	1,481	23.1%	66	1.0%	59	0.9%	282	4.4%	645	10.1%	6,410	100.0%

Tabl 16: Y rhai sydd wedi cofrestru – Arbenigedd – Ethnigrwydd – 31 Mawrth 2023

	Gwyn CSAGI/Gwyddelig		Asiaidd / Asiaidd Prydeinig		Du / Du Prydeinig		Cymysg / Lluosog		Grŵp ethnig arall		Mae'n well gen i beidio â dweud		Cyfanswm	
Arbenigedd Lensys Cyffwrdd	801	68.9%	166	14.3%	8	0.7%	4	0.3%	46	4.0%	138	11.9%	1,163	100.0%
Arbenigedd Rhagnodi Annibynnol	869	60.1%	351	24.3%	13	0.9%	15	1.0%	63	4.4%	136	9.4%	1,447	100.0%
Arbenigedd Cyflenwi Ychwanegol	873	59.9%	353	24.2%	13	0.9%	15	1.0%	64	4.4%	139	9.5%	1,447	100.0%
Arbenigedd Cyflenwi Atodol	869	60.1%	350	24.2%	13	0.9%	15	1.0%	63	4.4%	137	9.5%	1,447	100.0%
Pob arbenigedd	3,412	61.9%	1,220	22.1%	47	0.9%	49	0.9%	236	4.3%	550	10.0%	5,514	100.0%

Tabl 17: Y rhai sydd wedi cofrestru – Arbenigedd – Ethnigrwydd – 31 Mawrth 2022

	Gwyn CSAGI/Gwyddelig		Asiaidd / Asiaidd Prydeinig		Du / Du Prydeinig		Cymysg / Lluosog		Grŵp ethnig arall		Mae'n well gen i beidio â dweud		Cyfanswm	
Arbenigedd Lensys Cyffwrdd	847	69.6%	170	14.0%	9	0.7%	3	0.3%	46	3.8%	142	11.7%	1,217	100.0%
Arbenigedd Rhagnodi Annibynnol	757	61.5%	277	22.5%	13	1.1%	13	1.1%	56	4.6%	115	9.3%	1,231	100.0%
Arbenigedd Cyflenwi Ychwanegol	764	61.4%	279	22.4%	13	1.0%	13	1.0%	57	4.6%	119	9.6%	1,245	100.0%
Arbenigedd Cyflenwi Atodol	758	61.4%	277	22.5%	13	1.1%	13	1.1%	56	4.5%	117	9.5%	1,234	100.0%
Pob arbenigedd	2,126	63.5%	1,003	20.4%	48	1.0%	42	0.9%	215	4.4%	493	10.0%	4,927	100.0%

Tabl 18: Y rhai sydd wedi cofrestru – Anabledd – 2022 i 2024

	31 Mawrth 2022		31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2024	
Anabledd	291	1.0%	319	1.1%	363	1.2%
Dim anabledd	25,750	85.7%	26,120	85.7%	26,703	85.6%
Mae'n well gen i beidio â dweud	4,019	13.4%	4,045	13.3%	4,148	13.3%
Cyfanswm	30,060	100.0%	30,484	100.0%	31,214	100.0%

Tabl 19: Y rhai sydd wedi cofrestru – Statws priodasol – 2022 i 2024

	31 Mawrth 2022		31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2024	
Yn briod	13,484	44.9%	13,858	45.5%	14,324	45.9%
Sengl	8,397	27.9%	8,767	28.8%	9,058	29.0%
Partneriaeth sifil	103	0.3%	119	0.4%	121	0.4%
Wedi ysgaru / Wedi diddymu'n gyfreithiol	833	2.8%	835	2.7%	866	2.8%
Partner	2,091	7.0%	2,182	7.2%	2,192	7.0%
Wedi gwahanu	250	0.8%	263	0.9%	274	0.9%
Gŵr gweddw/Gwraig weddw	1,836	6.1%	847	2.8%	1,126	3.6%
Mae'n well gen i beidio â dweud	3,066	10.2%	3,613	11.9%	3,253	10.4%
Cyfanswm	30,060	100.0%	30,484	100.0%	31,214	100.0%

Tabl 20: Y rhai sydd wedi cofrestru – Cyfeiriadedd rhywiol – 2022 i 2024

	31 Mawrth 2022		31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2024	
Heterorywiol/Strêt	24,322	80.9%	24,772	81.3%	25,394	81.4%
Cyfunrywiol/Hoyw/Lesbiaidd	356	1.2%	353	1.2%	366	1.2%
Deurywiol	224	0.8%	242	0.8%	262	0.8%
Arall	69	0.2%	73	0.2%	73	0.2%
Mae'n well gen i beidio â dweud	5,089	16.9%	5,044	16.6%	5,119	16.4%
Cyfanswm	30,060	100.0%	30,484	100.0%	31,214	100.0%

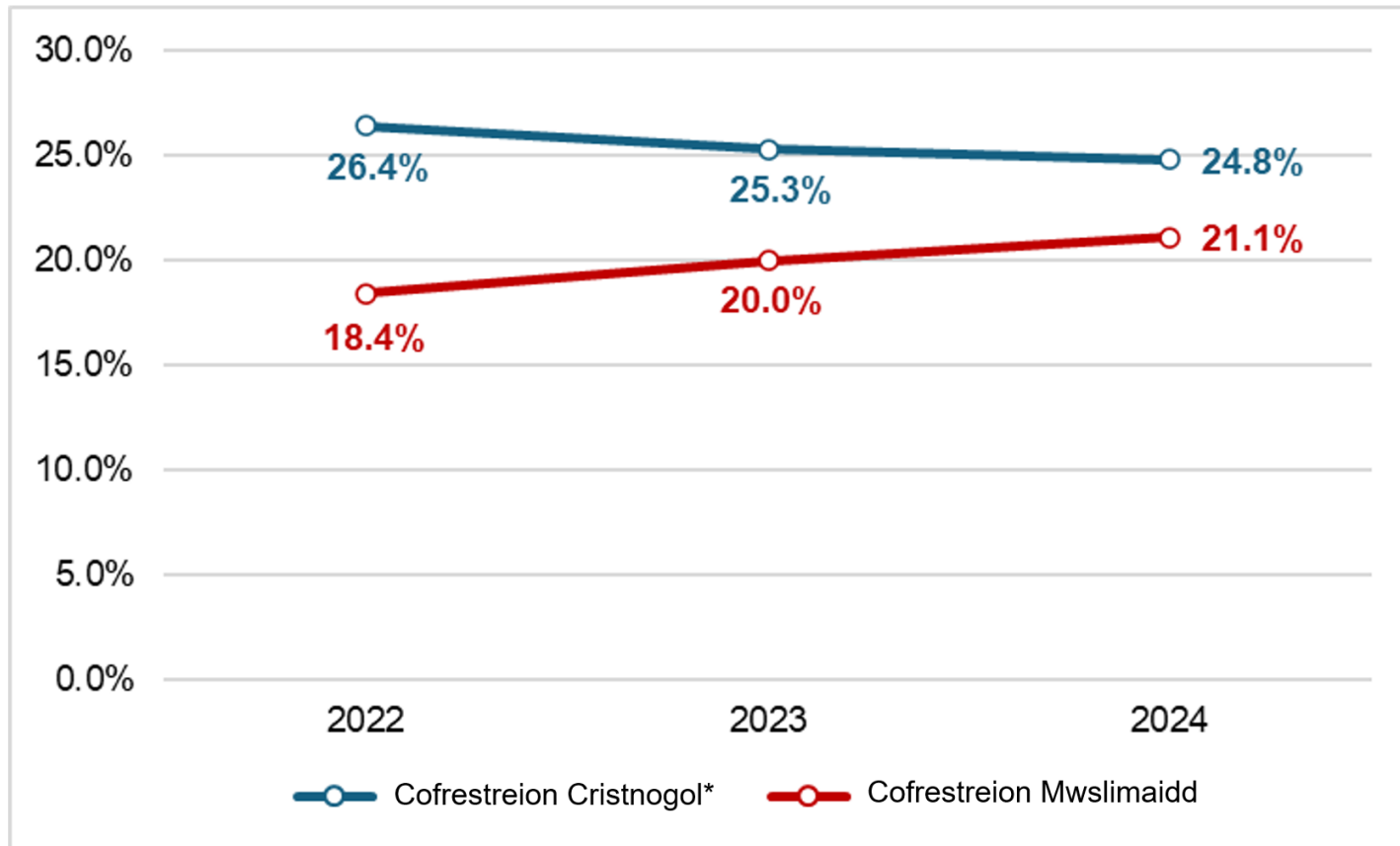
Tabl 21: Y rhai sydd wedi cofrestru – Beichiogrwydd a mamolaeth/tadolaeth – 2022 i 2024

	31 Mawrth 2022		31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2024	
Yn feichiog neu ar absenoldeb mamolaeth/tadolaeth	1,863	6.2%	1,841	6.0%	1,860	6.0%
Ddim yn feichiog nac ar absenoldeb mamolaeth/tadolaeth	21,750	72.4%	22,111	72.5%	22,680	72.7%
Mae'n well gen i beidio â dweud	6,447	21.5%	6,532	21.4%	6,674	21.4%
Cyfanswm	30,060	100.0%	30,484	100.0%	31,214	100.0%

Tabl 22: Y rhai sydd wedi cofrestru – Crefydd – 2022 i 2024

	31 Mawrth 2022		31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2024	
Cristion	7,944	26.4%	7,723	25.3%	7,753	24.8%
Mwslim	5,537	18.4%	6,089	20.0%	6,586	21.1%
Hindŵ	2,771	9.2%	2,787	9.1%	2,798	9.0%
Sikh	1,225	4.1%	1,272	4.2%	1,297	4.2%
Iddew	259	0.9%	250	0.8%	248	0.8%
Bwdhydd	138	0.5%	139	0.5%	140	0.5%
Arall	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%
Dim crefydd	6,452	21.5%	6,545	21.5%	6,665	21.5%
Mae'n well gen i beidio â dweud	5,734	19.1%	5,679	18.6%	5,727	18.4%
Cyfanswm	30,060	100.0%	30,484	100.0%	31,214	100.0%

Graff 3: Y rhai sydd wedi cofrestru – Canran y Cristion o'i gymharu â chanran y Mwslimiaid – 2022 i 2024

* yn cynnwys Eglwys Lloegr, Catholig, Protestant a phob enwad Cristnogol arall.

Tabl 23: Y rhai sydd wedi cofrestru – Crefydd – 31 Mawrth 2024

	Optometryddion		Optegwyr Cyflenwi		Optometryddion sy'n Fyfyrrwyr		Optegwyr Cyflenwi sy'n Fyfyrrwyr		Pob un	
Cristion	4,752	26.4%	2,238	32.6%	590	11.5%	173	14.0%	7,753	24.8%
Mwslim	3,875	21.5%	430	6.3%	2,111	41.3%	170	13.8%	6,586	21.1%
Hindŵ	2,153	12.0%	345	5.0%	271	5.3%	29	2.4%	2,798	9.0%
Bwdhydd; Iddew; Sikh	1,262	7.0%	209	3.0%	194	3.8%	20	1.6%	1,685	5.4%
Dim crefydd	3,234	18.0%	2,494	36.4%	488	9.5%	449	36.4%	6,665	21.4%
Mae'n well gen i beidio â dweud	2,734	15.2%	1,140	16.6%	1,460	28.5%	393	31.8%	5,727	18.3%
Cyfanswm	18,010	100.0%	6,856	100.0%	5,114	100.0%	1,234	100.0%	31,214	100.0%

Tabl 24: Y rhai sydd wedi cofrestru – Cenedl – 31 Mawrth 2024**

	Optometryddion		Optegwyr cyflenwi		Optometryddion sy'n fyfyrwyr		Optegwyr cyflenwi sy'n fyfyrwyr		Cyfanswm	
Lloegr	14,465	80.3%	5,964	87.0%	4,029	78.8%	1,017	82.4%	25,475	81.6%
Yr Alban	1,726	9.6%	467	6.8%	436	8.5%	101	8.2%	2,730	8.7%
Cymru	789	4.4%	277	4.0%	279	5.5%	55	4.5%	1,400	4.5%
Gogledd Iwerddon	699	3.9%	87	1.3%	118	2.3%	21	1.7%	925	3.0%
Arall	331	1.8%	61	0.9%	252	4.9%	40	3.2%	684	2.2%
Cyfanswm	18,010	100.0%	6,856	100.0%	5,114	100.0%	1,234	100.0%	31,214	100.0%

**yn seiliedig ar ddata cod post a ddarparwyd wrth gofrestru. Hefyd, efallai na fydd hyn yn adlewyrchu lle mae unigolion sydd wedi cofrestru yn gweithio.

Tabl 25: Y rhai sydd wedi cofrestru – Arbenigedd – Cenedl – 31 Mawrth 2024***

	Lloegr		Yr Alban		Cymru		Gogledd Iwerddon		Arall		Cyfanswm	
Arbenigedd Lensys Cyffwrdd	1,079	87.9%	58	4.7%	48	3.9%	4	0.3%	39	3.2%	1,228	100.0%
Arbenigedd Rhagnodi Annibynnol	1,028	59.6%	512	29.7%	87	5.0%	71	4.1%	26	1.5%	1,724	100.0%
Arbenigedd Cyflenwi Ychwanegol	1,040	60.0%	507	29.2%	87	5.0%	72	4.2%	28	1.6%	1,734	100.0%
Arbenigedd Cyflenwi Atodol	1,032	59.9%	506	29.4%	87	5.0%	72	4.2%	27	1.6%	1,724	100.0%
Pob arbenigedd	4,179	65.2%	1,583	24.7%	309	4.8%	219	3.4%	120	1.9%	6,410	100.0%

***Mae'n bosibl y bydd y ffigurau hyn yn cael eu cyfrif ddwywaith oherwydd bod y rhai sydd wedi cofrestru yn weithgar mewn mwy nag un categori rhagnodi.

Tabl 26: Y rhai sydd wedi cofrestru – Hunaniaeth Rhywedd – 2022 i 2024

	31 Mawrth 2022		31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2024	
Yr un fath ag adeg geni	26,152	87.0%	26,638	87.4%	27,357	87.6%
Yn wahanol i adeg geni	18	0.1%	21	0.1%	23	0.1%
Mae'n well gen i beidio â dweud	3,890	12.9%	3,825	12.5%	3,834	12.3%
Cyfanswm	30,060	100.0%	30,484	100.0%	31,214	100.0%

Tabl 27: Y rhai sydd wedi cofrestru – Rhyw ac Ethnigrwydd – 31 Mawrth 2024

	Gwyn CSAGI/Gwyddelig		Asiaidd / Asiaidd Prydeinig		Du / Du Prydeinig		Cymysg/Lluosog		Arall		Mae'n well gen i beidio â dweud		Cyfanswm	
Dyn	4,470	39.6%	3,951	35.0%	255	2.3%	122	1.1%	524	4.6%	1,968	17.4%	11,290	100.0%
Menyw	8,523	42.8%	7,373	23.6%	463	2.3%	227	1.1%	978	4.9%	2,360	11.8%	19,924	100.0%
Y ddau	12,993	41.6%	11,324	36.3%	718	2.3%	349	1.1%	1,502	4.8%	4,328	13.9%	31,214	100.0%

Tabl 28: Y rhai sydd wedi cofrestru – Oedran ac Ethnigrwydd – 31 Mawrth 2024

	Gwyn CSAGI/Gwyddelig		Asiaidd / Asiaidd Prydeinig		Du / Du Prydeinig		Cymysg/Lluosog		Arall		Mae'n well gen i beidio â dweud		Cyfanswm	
Dan 25 oed	806	14.8%	2,964	54.5%	133	2.4%	67	1.2%	193	3.6%	1,273	23.4%	5,436	100.0%
25-34	2,870	33.5%	4,047	47.2%	230	2.7%	119	1.4%	397	4.6%	909	10.6%	8,572	100.0%
35-44	3,389	44.4%	2,635	34.5%	203	2.7%	86	1.1%	393	5.2%	922	12.1%	7,628	100.0%
45-54	2,852	57.4%	1,090	21.9%	85	1.7%	46	0.9%	294	5.9%	605	12.2%	4,972	100.0%
55-64	2,354	66.8%	449	12.7%	60	1.7%	27	0.8%	161	4.6%	471	13.4%	3,522	100.0%
65+	722	66.6%	139	12.8%	7	0.6%	4	0.4%	64	5.9%	148	13.7%	1,084	100.0%
Pob un	12,993	41.6%	11,324	36.3%	718	2.3%	349	1.1%	1,502	4.8%	4,328	13.9%	31,214	100.0%

DATA ADDASRWYDD I YMARFER

Tabl 29: Achwynwyr – Rhyw – 2022 i 2024

	31 Mawrth 2022		31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2024	
Dyn	137	30.2%	116	25.8%	114	28.0%
Menyw	175	38.6%	178	39.6%	143	35.1%
Ddim yn gwybod	141	31.1%	155	34.5%	150	36.9%
Amh (e.e. cyfeiriwyd gan gwmni)	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%
Cyfanswm	453	100.0%	449	100.0%	407	100.0%

Tabl 30: Achwynwyr – Lleoliad – 2022 i 2024

	31 Mawrth 2022		31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2024	
Lloegr	303	66.9%	369	82.2%	335	82.3%
Yr Alban	19	4.2%	31	6.9%	19	4.7%
Cymru	11	2.4%	10	2.2%	13	3.2%
Gogledd Iwerddon	5	1.1%	1	0.2%	0	0.0%
Anhysbys / Arall	115	25.4%	38	8.5%	40	9.8%
Cyfanswm	453	100.0%	449	100.0%	407	100.0%

Tabl 31: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer – Grŵp proffesiynol – 2022 i 2024

	31 Mawrth 2022		31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2024	
Optometryddion	74	69.2%	70	67.3%	98	74.8%
Optegwyr Cyflenwi	15	14.0%	13	12.5%	19	14.5%
Optometryddion sy'n Fyfyrywyr	4	3.7%	7	6.7%	6	4.6%
Optegwyr Cyflenwi sy'n Fyfyrywyr	2	1.9%	3	2.9%	3	2.3%
Is-gyfanswm	95	88.8%	93	89.4%	126	96.2%
Busnesau sydd wedi Cofrestru	12	11.2%	11	10.6%	5	3.8%
Cyfanswm yr Ymchwiliadau Addasrwydd i Ymarfer	107	100.0%	104	100.0%	131	100.0%

Tabl 32: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Grŵp proffesiynol – 31 Mawrth 2024

	Cyfanswm yr ymchwiliadau		% o ymchwiliadau yn erbyn cyfanswm y rhai sydd wedi cofrestru	Cyfanswm y rhai sydd wedi cofrestru	% o'r holl rai sydd wedi cofrestru
Optometryddion	98	77.8%	0.5%	18,010	57.7%
Optegwyr Cyflenwi	19	15.01%	0.3%	6,856	22.0%
Optometryddion sy'n Fyfyrywyr	6	4.8%	0.1%	5,114	16.4%
Optegwyr Cyflenwi sy'n Fyfyrywyr	3	2.4%	0.2%	1,234	4.0%
Pob un	126	100.0%	0.4%	31,214	100.00%

Tabl 33: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Arbenigedd – 31 Mawrth 2024****

	Cyfanswm y rhai sydd wedi cofrestru	% o gwynion yn erbyn arbenigedd	% o gwynion yn erbyn cyfanswm arbenigedd y rhai sydd wedi cofrestru	Cyfanswm y rhai sydd wedi cofrestru sydd ag arbenigeddau	% o'r holl rai sydd wedi cofrestru sydd ag arbenigeddau
Arbenigedd lensys cyffwrdd	25	19.8%	0.1%	1,228	3.9%
Arbenigedd rhagnodi annibynnol	74	58.7%	0.2%	1,724	5.5%
Arbenigedd cyflenwi ychwanegol	74	58.7%	0.2%	1,734	5.6%
Arbenigedd cyflenwi atodol	74	58.7%	0.2%	1,724	5.5%
Pob arbenigedd	247		0.8%	6,410	20.5%

****Mae'n bosibl y bydd y ffigurau hyn yn cael eu cyfrif ddwywaith oherwydd bod y rhai sydd wedi cofrestru yn weithgar mewn mwy nag un categori rhagnodi.

Tabl 34: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Rhyw – 31 Mawrth 2024

	Cyfanswm	Dyn		Menyw	
		Yn destun ymchwiliad	Cofrestru	Yn destun ymchwiliad	Cofrestru
Optometryddion	98	52	41.3%	46	36.5%
Optegwyr Cyflenwi	19	15	11.9%	4	3.2%
Optometryddion sy'n Fyfyrywyr	6	5	4.0%	1	0.8%
Optegwyr Cyflenwi sy'n Fyfyrywyr	3	1	0.8%	2	1.6%
Pob un	126	73	57.9%	53	42.1%

Tabl 35: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Oedran – 31 Mawrth 2024

	Dan 25 oed		25-34		35-44		45-54		55-64		65+		Cyfanswm	
Optometryddion	5	4.0%	42	33.3%	25	19.8%	11	8.7%	10	7.9%	5	4.0%	98	77.8%
Optegwyr Cyflenwi	0	0.0%	2	1.6%	7	5.6%	3	2.4%	7	5.6%	0	0.0%	19	15.1%
Optometryddion sy'n Fyfyrwr	1	0.8%	5	4.0%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	6	4.8%
Optegwyr Cyflenwi sy'n Fyfyrwr	0	0.0%	3	2.4%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	3	2.4%
Pob un (ac eithrio cyrff corfforaethol)	6	4.8%	52	41.3%	32	25.4%	14	11.1%	17	13.5%	5	4.0%	126	100.0%

Tabl 36: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Ethnigrwydd – 31 Mawrth 2024

	Gwyn CSAGI/Gwyddelig		Asiaidd / Asiaidd Prydeinig		Du / Du Prydeinig		Cymysg/Lluosog		Grŵp ethnig arall		Mae'n well gen i beidio â dweud		Cyfanswm	
Optometryddion	20	62.5%	57	86.4%	3	60.0%	2	100.0%	6	85.7%	10	71.4%	98	77.8%
Optegwyr Cyflenwi	11	34.4%	3	4.6%	1	20.0%	0	0.0%	1	14.3%	3	21.4%	19	15.1%
Optometryddion sy'n Fyfyrwr	1	3.1%	3	4.6%	1	20.0%	0	0.0%	0	0.0%	1	7.1%	6	4.8%
Optegwyr Cyflenwi sy'n Fyfyrwr	0	0.0%	3	4.6%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	3	2.4%

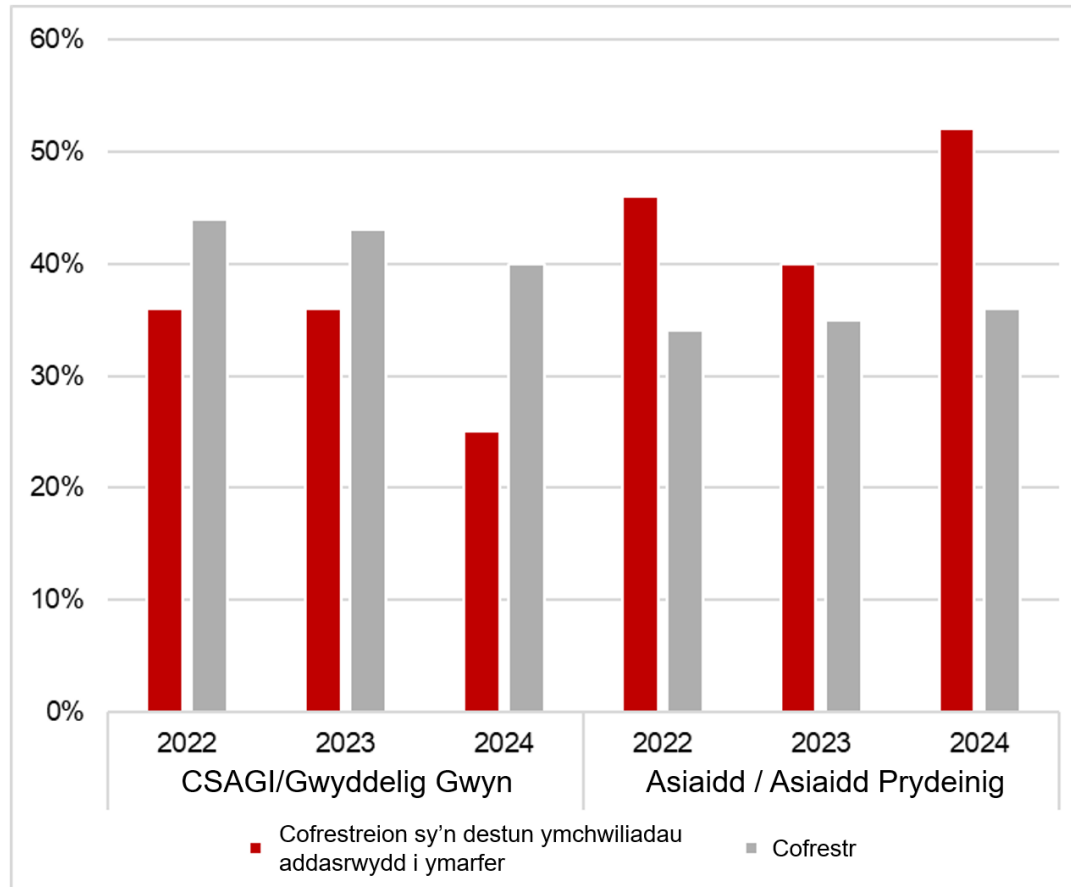
Pob un (ac eithrio cyrff corfforaethol)	32	100.0%	66	100.0%	5	100.0%	2	100.0%	7	100.0%	14	100.0%	126	100.0%
---	----	--------	----	--------	---	--------	---	--------	---	--------	----	--------	-----	--------

Tabl 37: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Ethnigrwydd – 2022 i 2024

		Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer	Cofrestru
Gwyn CSAGI/Gwyddelig	31 Mawrth 2022	36%	44%
	31 Mawrth 2023	36%	43%
	31 Mawrth 2024	25%	40%
Asiaidd / Asiaidd Prydeinig	31 Mawrth 2022	46%	34%
	31 Mawrth 2023	40%	35%
	31 Mawrth 2024	52%	36%
Du / Du Prydeinig	31 Mawrth 2022	2%	2%
	31 Mawrth 2023	2%	2%
	31 Mawrth 2024	4%	2%
Cymysg/Lluosog	31 Mawrth 2022	0%	1%
	31 Mawrth 2023	0%	<1%
	31 Mawrth 2024	2%	1%
Arall	31 Mawrth 2022	6%	5%

	31 Mawrth 2023	6%	5%
	31 Mawrth 2024	6%	5%
Mae'n well gen i beidio â dweud	31 Mawrth 2022	9%	14%
	31 Mawrth 2023	9%	14%
	31 Mawrth 2024	11%	14%
Cyfanswm	31 Mawrth 2022	100%	100%
	31 Mawrth 2023	100%	100%
	31 Mawrth 2024	100%	100%

Graff 4: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) o'i gymharu â chyfanswm y gofrestr – % Gwyn CSAGI/Gwyddelig Gwyn o'i gymharu â % Asiaidd / Asiaidd Prydeinig – 2022 i 2024

Tabl 38: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Beichiogrwydd a mamolaeth/tadolaeth – 31 Mawrth 2024

	Optometrydd		Optegydd cyflenwi		Optometrydd sy'n fyfyrwr		Optegydd cyflenwi sy'n fyfyrwr		Cyfanswm	
Yn feichiog neu ar absenoldeb mamolaeth/tadolaeth	5	5.1%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	5	4.0%
Ddim yn feichiog nac ar absenoldeb mamolaeth/tadolaeth	74	75.5%	16	84.2%	4	66.7%	3	100.0%	97	77.0%
Mae'n well gen i beidio â dweud	19	19.4%	3	15.8%	2	33.3%	0	0.0%	24	19.0%
Cyfanswm	98	100.0%	19	100.0%	6	100.0%	3	100.0%	126	100.0%

Tabl 39: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Crefydd – 31 Mawrth 2024

	Cristion		Mwslim		Hindŵ		Arall		Dim crefydd		Mae'n well gen i beidio â dweud		Cyfanswm	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Optometryddion	13	54.2%	38	84.4%	13	86.7%	12	100.0%	10	71.4%	12	75.0%	98	77.8%
Optegwyr Cyflenwi	8	33.3%	2	4.4%	2	13.3%	0	0.0%	4	28.6%	3	18.8%	19	15.1%
Optometryddion sy'n Fyfyrywyr	2	8.3%	3	6.7%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	1	6.3%	6	4.8%
Optegwyr Cyflenwi sy'n Fyfyrywyr	1	4.2%	2	4.4%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	3	2.4%
Pob un (ac eithrio cyrff corfforaethol)	24	100.0%	45	100.0%	15	100.0%	12	100.0%	14	100.0%	16	100.0%	126	100.0%

Tabl 40: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Crefydd – 2022 i 2024

	31 Mawrth 2022		31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2024	
	Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer	Cofrestru	Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer	Cofrestru	Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer	Cofrestru
Cristion	19.0%	26.4%	18.3%	25.5%	19.1%	24.8%
Mwslim	16.8%	18.4%	19.4%	20.0%	35.7%	21.1%
Hindŵ	16.8%	9.2%	9.7%	9.1%	11.9%	9.0%

Arall	12.6%	5.4%	7.5%	5.5%	9.5%	5.4%
Dim crefydd	21.1%	21.5%	24.7%	21.5%	11.1%	21.4%
Mae'n well gen i beidio â dweud	13.7%	19.1%	24.7%	18.6%	12.7%	18.4%
Cyfanswm	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tabl 41: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Hunaniaeth Rhywedd – 2022 i 2024

	31 Mawrth 2022		31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2024	
	Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer	Cofrestru	Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer	Cofrestru	Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer	Cofrestru
Yr un fath ag adeg geni	92.6%	87.0%	85.0%	87.4%	88.9%	87.6%
Yn wahanol i adeg geni	0.0%	0.1%	0.0%	0.1%	0.0%	0.1%
Mae'n well gen i beidio â dweud	7.4%	12.9%	15.0%	12.5%	11.1%	12.3%
Cyfanswm	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tabl 42: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Rhyw ac Ethnigrwydd – 2022 i 2024

	Gwyn CSAGI/Gwyddelig	Ddim yn Wyn CSAGI/Gwyddelig	Mae'n well gen i beidio â dweud	Cyfanswm
--	----------------------	-----------------------------	---------------------------------	-----------------

Dyn	19	26.0%	43	58.9%	11	15.1%	73	100.0%
Menyw	13	24.5%	37	69.8%	3	5.7%	53	100.0%
Y ddau	32	25.4%	80	63.5%	14	11.1%	126	100.0%

Tabl 43: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Oedran ac Ethnigrwydd – 2022 i 2024

	Gwyn CSAGI/Gwyddelig		Ddim yn Wyn CSAGI/Gwyddelig		Mae'n well gen i beidio â dweud		Cyfanswm	
Dan 25 oed	0	0.0%	8	100.0%	0	0.0%	8	100.0%
25-34	4	8.2%	39	79.6%	6	12.2%	49	100.0%
35-44	11	33.3%	20	60.6%	2	6.1%	33	100.0%
45-54	6	42.9%	8	57.1%	0	0.0%	14	100.0%
55-64	8	47.1%	4	23.5%	5	29.4%	17	100.0%
65+	3	60.0%	1	20.0%	1	20.0%	5	100.0%
Pawb	32	25.4%	80	63.5%	14	11.1%	126	100.0%

Tabl 44: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Math o honiad – Grŵp proffesiynol – 31 Mawrth 2024

	Optometrydd		Optegwyr Cyflenwi		Optometryddion sy'n Fyfyrrwyr		Optegwyr Cyflenwi sy'n Fyfyrrwyr		Cyfanswm	
Clinigol	48	49.0%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	48	38.1%
Ymddygiad	36	36.7%	8	42.1%	3	50.0%	2	66.7%	49	38.9%
Euogfarn/Rhybuddiad	8	8.2%	9	47.4%	2	33.3%	0	0.0%	19	15.1%

Iechyd	4	4.1%	1	5.3%	0	0.0%	1	33.3%	6	4.7%
Cymysg	2	2.0%	1	5.3%	1	16.7%	0	0.0%	4	3.2%
Cyfanswm	98	100.0%	19	100.0%	6	100.0%	3	100.0%	126	100.0%

Tabl 45: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Math o honiad – Rhyw – 2022 i 2024

	Menyw						Dyn					
	31 Mawrth 2022		31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2024		31 Mawrth 2022		31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2024	
Clinigol	17	17.9%	19	20.4%	23	18.3%	24	25.3%	31	33.3%	25	19.8%
Ymddygiad	15	15.8%	8	8.6%	18	14.3%	15	15.8%	23	24.7%	31	24.6%
Euogfarn/Rhybuddiad	0	0.0%	0	0.0%	6	4.7%	5	5.3%	0	0.0%	13	10.3%
Iechyd	4	4.2%	6	6.5%	5	4.0%	5	5.3%	3	3.2%	1	0.8%
Cymysg	3	3.2%	0	0.0%	1	0.8%	7	7.4%	3	3.2%	3	2.4%
Cyfanswm	39	41.1%	33	35.5%	53	42.1%	56	59.0%	60	64.5%	73	58.0%

Tabl 46: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Math o honiad – Oedran – 31 Mawrth 2024

	Dan 25 oed		25-34		35-44		45-54		55-64		65+		Cyfanswm	
Clinigol	2	1.6%	21	16.7%	9	7.1%	5	4.0%	6	4.7%	5	4.0%	48	38.1%

Ymddygiad	4	3.2%	19	15.1%	15	11.9%	6	4.7%	5	4.0%	0	0.0%	49	38.9%
Euogfarn/Rhybuddiad	1	0.8%	6	4.7%	7	5.6%	3	2.4%	2	1.6%	0	0.0%	19	15.1%
Iechyd	0	0.0%	2	1.6%	1	0.8%	0	0.0%	3	2.4%	0	0.0%	6	4.7%
Cymysg	1	0.8%	1	0.78%	1	0.8%	0	0.0%	1	0.8%	0	0.0%	4	3.2%
Pawb	8	6.4%	49	38.9%	33	26.2%	14	11.1%	17	13.5%	5	4.0%	126	100.0%
Pob un (ac eithrio myfyrwyr)	5	4.0%	44	34.9%	32	25.4%	14	11.1%	17	13.5%	5	4.0%	117	92.9%

Tabl 47: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Math o honiad – Ethnigrwydd – 31 Mawrth 2024

	Clinigol		Ymddygiad		Euogfarn/Rhybuddiad		Iechyd		Cymysg		Cyfanswm	
Gwyn CSAGI/Gwyddelig	9	18.8%	11	22.5%	8	0.0%	3	50.0%	1	25.0%	32	25.4%
Asiaidd / Asiaidd Prydeinig	30	62.5%	25	51.0%	8	0.0%	1	16.7%	2	50.0%	66	52.4%
Du / Du Prydeinig	0	0.0%	3	6.1%	1	0.0%	1	16.7%	0	0.0%	5	4.0%
Cymysg/Lluosog	1	2.1%	1	2.0%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	2	1.6%
Arall	1	2.1%	4	8.2%	0	0.0%	1	16.7%	1	25.0%	7	5.6%
Mae'n well gen i beidio â dweud	7	14.6%	5	10.2%	2	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	14	11.1%
Cyfanswm	48	100.0%	49	100.0%	19	0.0%	6	100.0%	4	100.0%	126	100.0%

Tabl 48: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Math o honiad – Crefydd – 31 Mawrth 2024

	Clinigol		Ymddygiad		Euogfarn/Rhybuddiad		Iechyd		Cymysg		Cyfanswm	
Cristion	7	14.0%	9	29.0%	6	0.0%	1	11.1%	1	33.3%	24	19.1%

Mwslim	18	36.0%	18	58.1%	5	0.0%	2	22.2%	2	66.7%	45	35.7%
Hindŵ	8	16.0%	4	12.9%	3	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	15	11.9%
Arall	5	10.0%	6	19.4%	1	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	12	9.5%
Dim crefydd	4	8.0%	6	19.4%	3	0.0%	1	11.1%	0	0.0%	14	11.1%
Mae'n well gen i beidio â dweud	6	12.0%	6	19.4%	1	0.0%	2	22.2%	1	33.3%	16	12.7%
Cyfanswm	50	100.0%	31	100.0%	0	0.0%	9	100.0%	3	100.0%	126	100.0%

Tabl 49: Y rhai sydd wedi cofrestru sy'n destun ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer (ac eithrio busnesau sydd wedi cofrestru) – Math o honiad – Cenedl – 31 Mawrth 2024

	Clinigol		Ymddygiad		Euogfarn/Rhybuddiad		Iechyd		Cymysg		Cyfanswm	
Lloegr	40	83.3%	41	83.7%	13	0.0%	5	83.3%	4	100.0%	103	81.8%
Yr Alban	6	12.5%	4	8.2%	4	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	14	11.1%
Cymru	2	4.2%	3	6.1%	1	0.0%	1	16.7%	0	0.0%	7	5.6%
Gogledd Iwerddon	0	0.0%	0	0.0%	1	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	1	0.8%
Arall	0	0.0%	1	2.0%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	1	0.8%
Cyfanswm	48	100.0%	49	100.0%	19	0.0%	6	100.0%	4	100.0%	126	100.0%

Tabl 50: Penderfyniadau'r Archwilwyr Achosion – Rhyw – 31 Mawrth 2024

	Dyn		Menyw		Cyfanswm	
Dim camau pellach (yn cynnwys rhoi cyngor/rhybudd)	24	30.8%	20	25.6%	44	56.4%
Cyfeirio at y Pwyllgor Addaswydd i Ymarfer	23	29.5%	11	14.1%	34	43.6%
Y ddau	47	60.3%	31	39.7%	78	100.0%

Tabl 51: Penderfyniadau'r Archwilwyr Achosion – Rhyw – 2022 i 2024

	Dyn			Menyw		
	31 Mawrth 2022	31 Mawrth 2023	31 Mawrth 2024	31 Mawrth 2022	31 Mawrth 2023	31 Mawrth 2024
Dim camau pellach (yn cynnwys rhoi cyngor/rhybudd)	46.7%	38.9%	51.1%	84.6%	51.4%	64.5%
Cyfeirio at y Pwyllgor Addaswydd i Ymarfer	53.3%	61.1%	48.9%	15.4%	48.7%	35.5%
Cyfanswm	45	72	47	26	37	31

Tabl 52: Penderfyniadau'r Archwilwyr Achosion – Oedran – 31 Mawrth 2024

	Dim camau pellach (yn cynnwys rhoi cyngor/rhybudd)		Cyfeirio at y Pwyllgor Addaswydd i Ymarfer		Cyfanswm	
	Nofio	Procent	Nofio	Procent	Nofio	Procent
Dan 25 oed	0	0.0%	2	100.0%	2	100.0%
25-34	13	56.5%	10	43.5%	23	100.0%
35-44	11	47.8%	12	52.2%	23	100.0%
45-54	8	57.1%	6	42.9%	14	100.0%
55-64	7	70.0%	3	30.0%	10	100.0%
65+	5	83.3%	1	16.7%	6	100.0%
Pawb	44	56.4%	34	43.6%	78	100.0%

Tabl 53: Penderfyniadau'r Archwilwyr Achosion – Ethnigrwydd – 31 Mawrth 2024

	Dim camau pellach (yn cynnwys rhoi cyngor/rhybudd)		Cyfeirio at y Pwyllgor Addaswydd i Ymarfer		Cyfanswm	
	Nofio	Procent	Nofio	Procent	Nofio	Procent
Gwyn CSAGI/Gwyddelig	18	40.9%	11	32.4%	29	37.2%
Asiaidd / Asiaidd Prydeinig	21	47.7%	16	47.1%	37	47.4%
Du / Du Prydeinig	0	0.0%	1	2.9%	1	1.3%
Cymysg/Lluosog	1	2.3%	0	0.0%	1	1.3%
Arall	0	0.0%	1	2.9%	1	1.3%
Mae'n well gen i beidio â dweud	4	9.1%	5	14.7%	9	11.5%

Cyfanswm	44	100.0%	34	100.0%	78	100.0%
----------	----	--------	----	--------	----	--------

Tabl 54: Penderfyniadau'r Archwilwyr Achosion – Ethnigrwydd – 2022 i 2024

		Dim camau pellach (yn cynnwys rhoi cyngor/rhybudd)	Cyfeirio at y Pwyllgor Addasrwydd i Ymarfer	Cyfanswm
Gwyn CSAGI/Gwyddelig	31 Mawrth 2022	19 65.5%	10 34.5%	29 100.0%
	31 Mawrth 2023	21 52.5%	19 47.5%	40 100.0%
	31 Mawrth 2024	18 62.1%	11 37.9%	29 100.0%
	31 Mawrth 2022	18 64.3%	10 35.7%	28 100.0%
Asiaidd / Asiaidd Prydeinig	31 Mawrth 2023	27 56.3%	21 43.8%	48 100.0%
	31 Mawrth 2024	21 56.8%	16 43.2%	37 100.0%
	31 Mawrth 2022	3 60.0%	2 40.0%	5 100.0%
Du / Du Prydeinig	31 Mawrth 2023	1 100.0%	0 0.0%	1 100.0%
	31 Mawrth 2024	0 0.0%	1 100.0%	1 100.0%
	31 Mawrth 2022	1 100.0%	0 0.0%	1 100.0%
Cymysg/Lluosog	31 Mawrth 2023	0 0.0%	0 0.0%	0 100.0%
	31 Mawrth 2024	1 0.0%	0 0.0%	0 100.0%
	31 Mawrth 2022	1 100.0%	0 0.0%	1 100.0%
Arall	31 Mawrth 2023	5 100.0%	0 0.0%	5 100.0%
	31 Mawrth 2024	1 100.0%	0 0.0%	1 100.0%

	31 Mawrth 2024	0	1	1
		0.0%	100.0%	100.0%
Mae'n well gen i beidio â dweud	31 Mawrth 2022	1	6	7
		14.3%	85.7%	100.0%
	31 Mawrth 2023	8	7	15
		53.3%	46.7%	100.0%
	31 Mawrth 2024	4	5	9
		44.4%	55.6%	100.0%
Cyfanswm	31 Mawrth 2022	43	28	71
		60.6%	39.4%	100.0%
	31 Mawrth 2023	62	47	109
		56.9%	43.1%	100.0%
	31 Mawrth 2024	44	34	78
		56.4%	43.6%	100.0%

Tabl 55: Penderfyniadau'r Archwilwyr Achosion – Crefydd – 31 Mawrth 2024

	Cristion		Mwslim		Hindŵ		Arall		Dim crefydd		Mae'n well gen i beidio â dweud		Cyfanswm	
Dim camau pellach (yn cynnwys rhoi cyngor/rhybudd)	9	11.5%	15	19.2%	4	5.1%	2	2.6%	9	11.5%	5	6.4%	44	56.4%
Cyfeirio at y Pwyllgor Addaswydd i Ymarfer	6	7.7%	12	15.4%	2	2.6%	2	2.6%	7	9.0%	5	6.4%	34	43.6%
Y ddau	15	19.2%	27	34.6%	6	7.7%	4	5.1%	16	20.5%	10	12.8%	78	100.0%

DATA CYFLOGEION

Tabl 56: Cyflogeion y Cyngor Optegol Cyffredinol – Rhyw – 2022 i 2024

	31 Mawrth 2022		31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2024	
Menyw	52	67.5%	49	62.8%	54	69.2%
Dyn	25	32.5%	29	37.2%	24	30.8%
Cyfanswm yr ymatebion a gafwyd	77	100.0%	78	100.0%	78	100.0%

Tabl 57: Cyflogeion y Cyngor Optegol Cyffredinol – Oedran – 2022 i 2024

	31 Mawrth 2022		31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2024	
Dan 25 oed	3	3.9%	2	2.6%	1	1.3%
25-34	27	35.1%	27	34.6%	23	29.5%
35-44	26	33.8%	29	37.2%	30	38.5%
45-54	14	18.2%	13	16.7%	14	17.9%
55-64	7	9.1%	7	9.0%	11	14.1%
65+	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%
Cyfanswm yr ymatebion a gafwyd	77	100.0%	78	100.0%	78	100.0%

Tabl 58: Cyflogeion y Cyngor Optegol Cyffredinol – Ethnigrwydd – 2022 i 2024

	31 Mawrth 2022		31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2024	
Gwyn Prydeinig	35	45.5%	35	44.9%	35	44.9%
Asiaidd / Asiaidd Prydeinig	13	16.9%	15	19.2%	15	19.2%
Du / Du Prydeinig	16	20.8%	16	20.5%	15	19.2%
Cymysg/Lluosog	3	3.9%	2	2.6%	3	3.8%
Arall	9	11.7%	9	11.5%	9	11.5%
Mae'n well gen i beidio â dweud	1	1.3%	1	1.3%	1	1.3%
Cyfanswm yr ymatebion a gafwyd	77	100.0%	78	100.0%	78	100.0%

Tabl 59: Cyflogeion y Cyngor Optegol Cyffredinol – Anabledd – 2022 i 2024

	31 Mawrth 2022		31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2024	
Anabl	5	6.5%	7	9.0%	10	12.8%
Ddim yn anabl	72	93.5%	71	91.0%	68	87.2%
Cyfanswm yr ymatebion a gafwyd	77	100.0%	78	100.0%	78	100.0%

Tabl 60: Cyflogeion y Cyngor Optegol Cyffredinol – Cyfeiriadedd rhywiol – 2022 i 2024

	31 Mawrth 2022		31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2024	
Heterorywiol/Strêt	32	41.6%	41	52.6%	55	70.5%
Hoyw/Lesbiaidd	2	2.6%	1	1.3%	1	1.3%
Deurywiol	3	3.9%	4	5.1%	4	5.1%
Arall	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%
Mae'n well gen i beidio â dweud	40	51.9%	32	41.0%	18	23.1%
Cyfanswm yr ymatebion a gafwyd	77	100.0%	78	100.0%	78	100.0%

Tabl 61: Cyflogeion y Cyngor Optegol Cyffredinol – Crefydd – 2022 i 2024

	31 Mawrth 2022		31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2024	
Cristion	12	15.6%	15	19.2%	18	23.1%
Mwslim	4	5.2%	6	7.7%	8	10.3%
Hindŵ	2	2.6%	3	3.9%	4	5.1%
Bwdhydd; Sikh	3	3.9%	2	2.6%	2	2.6%
Dim crefydd	12	15.6%	16	20.5%	24	30.8%
Mae'n well gen i beidio â dweud	44	57.1%	36	46.2%	22	28.2%
Cyfanswm yr ymatebion a gafwyd	77	100.0%	78	100.0%	78	100.0%

Tabl 62: Cyflogeion y Cyngor Optegol Cyffredinol – Hunaniaeth Rhywedd – 2022 i 2024

	31 Mawrth 2022		31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2024	
Yr un fath ag adeg geni	40	51.9%	48	61.5%	59	75.6%
Yn wahanol i adeg geni	0	0.0%	0	0.0%	1	1.3%

Mae'n well gen i beidio â dweud	37	48.1%	30	38.5%	18	23.1%
Cyfanswm yr ymatebion a gafwyd	77	100.0%	78	100.0%	78	100.0%

DATA AELODAU A GWEITHWYR

Tabl 63: Aelodau a Gweithwyr – Pwyllgor – 31 Mawrth 2024

	Lleyg	Wedi cofrestru	Cyfanswm
Aelod o'r Cyngor	7	2	9
Aelod o'r Pwyllgor (yn cynnwys y Panel Cyngori ac aelodau annibynnol ar bwyllgorau'r Cyngor; nid yw'n cynnwys aelodau'r Cyngor)	6	12	18
Panel Gwrandawriad	27	23	50
Panel Ymwelwyr Addysg neu Gynghorydd Clinigol	6	8	14
Cyfanswm yr ymatebion a gafwyd	46	45	91

Tabl 64: Aelodau a Gweithwyr – Rhyw – 31 Mawrth 2024

	Dyn		Menyw		Mae'n well gen i beidio â dweud		Cyfanswm	
Aelod o'r Cyngor	3	33.3%	5	55.6%	1	11.1%	9	100.0%
Aelod o'r Pwyllgor (yn cynnwys y Panel Cyngori ac aelodau annibynnol ar bwyllgorau'r Cyngor; nid yw'n cynnwys aelodau'r Cyngor)	12	66.7%	6	33.3%	0	0.0%	18	100.0%
Panel Gwrandawriad	16	32.0%	33	66.0%	1	2.0%	50	100.0%
Panel Ymwelwyr Addysg neu Gynghorydd Clinigol	8	57.1%	6	42.9%	0	0.0%	14	100.0%
Cyfanswm yr ymatebion a gafwyd	39	42.9%	50	54.9%	2	2.2%	91	100.0%

Tabl 65: Aelodau a Gweithwyr – Oedran – 31 Mawrth 2024

	Dan 25 oed		25-34		35-44		45-54		55-64		65+		Mae'n well gen i beidio â dweud		Cyfanswm	
	Count	Percentage	Count	Percentage	Count	Percentage	Count	Percentage	Count	Percentage	Count	Percentage	Count	Percentage	Count	Percentage
Aelod o'r Cyngor	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	3	33.3%	3	33.3%	3	33.3%	0	0.0%	9	100.0%
Aelod o'r Pwyllgor (yn cynnwys y Panel Cyngori ac aelodau annibynnol ar bwyllgorau'r Cyngor; nid yw'n cynnwys aelodau'r Cyngor)	0	0.0%	0	0.0%	2	11.1%	6	33.3%	8	44.4%	2	11.1%	0	0.0%	18	100.0%
Panel Gwrandawriad	0	0.0%	0	0.0%	9	18.0%	9	18.0%	20	40.0%	11	22.0%	1	2.0%	50	100.0%
Panel Ymwelwyr Addysg neu Gyngorydd Clinigol	0	0.0%	0	0.0%	3	21.4%	6	42.9%	5	35.7%	0	0.0%	0	0.0%	14	100.0%
Cyfanswm yr ymatebion a gafwyd	0	0.0%	0	0.0%	14	15.4%	24	26.4%	36	39.6%	16	17.6%	1	1.1%	91	100.0%

Tabl 66: Aelodau a Gweithwyr – Ethnigrwydd – 31 Mawrth 2024

	Gwyn CSAGI/Gwyddelig		Asiaidd / Asiaidd Prydeinig		Du / Du Prydeinig		Cymysg/Lluosog		Arall		Mae'n well gen i beidio â dweud		Cyfanswm	
	Count	Percentage	Count	Percentage	Count	Percentage	Count	Percentage	Count	Percentage	Count	Percentage	Count	Percentage
Aelod o'r Cyngor	7	77.8%	1	11.1%	0	0.0%	0	0.0%	1	11.1%	0	0.0%	9	100.0%

Aelod o'r Pwyllgor (yn cynnwys y Panel Cyngori ac aelodau annibynnol ar bwyllgorau'r Cyngor; nid yw'n cynnwys aelodau'r Cyngor)	16	88.9%	2	11.1%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	18	100.0%
Panel Gwrandawriad	43	86.0%	4	8.0%	0	0.0%	0	0.0%	2	4.0%	1	2.0%	50	100.0%
Panel Ymwelwyr Addysg neu Gynghorydd Clinigol	12	85.7%	0	0.0%	0	0.0%	1	7.1%	1	7.1%	0	0.0%	14	100.0%
Cyfanswm yr ymatebion a gafwyd	78	85.7%	7	7.7%	0	0.0%	1	1.1%	4	4.4%	1	1.1%	91	100.0%

Tabl 67: Aelodau a Gweithwyr – Crefydd – 31 Mawrth 2024

	Cristion		Mwslim		Hindŵ		Bwdhydd; Iddew; Arall		Dim crefydd		Mae'n well gen i beidio â dweud		Cyfanswm	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Aelod o'r Cyngor	6	66.7%	0	0.0%	1	11.1%	0	0.0%	2	22.2%	0	0.0%	9	100.0%
Aelod o'r Pwyllgor (yn cynnwys y Panel Cyngori ac aelodau annibynnol ar bwyllgorau'r Cyngor; nid yw'n cynnwys aelodau'r Cyngor)	9	50.0%	1	5.6%	1	5.6%	1	5.6%	6	33.3%	0	0.0%	18	100.0%

Panel Gwrandawriad	20	40.0%	2	4.0%	1	2.0%	5	10.0%	20	40.0%	2	4.0%	50	100.0%
Panel Ymwelwyr Addysg neu Gyngorydd Clinigol	3	21.4%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	9	64.3%	2	14.3%	14	100.0%
Cyfanswm yr ymatebion a gafwyd	38	41.8%	3	3.3%	3	3.3%	6	6.6%	37	40.7%	4	4.4%	91	100.0%

Tabl 68: Aelodau a Gweithwyr – Rhywedd – 31 Mawrth 2024

	Dyn		Menyw		Mae'n well gen i beidio â dweud		Cyfanswm	
Aelod o'r Cyngor	3	33.3%	6	66.7%	0	0.0%	9	100.0%
Aelod o'r Pwyllgor (yn cynnwys y Panel Cyngori ac aelodau annibynnol ar bwyllgorau'r Cyngor; nid yw'n cynnwys aelodau'r Cyngor)	12	66.7%	6	33.3%	0	0.0%	18	100.0%
Panel Gwrandawriad	16	32.0%	33	66.0%	1	2.0%	50	100.0%
Panel Ymwelwyr Addysg neu Gyngorydd Clinigol	8	57.1%	6	42.9%	0	0.0%	14	100.0%

Cyfanswm yr ymatebion a gafwyd	39	42.9%	50	54.9%	2	2.2%	91	100.0%
---------------------------------------	-----------	--------------	-----------	--------------	----------	-------------	-----------	---------------

Tabl 69: Aelodau a Gweithwyr – Rhyngrywiol a/neu amrywiaeth o nodweddion rhyw (VSC) – 31 Mawrth 2024

	Ydw		Nac ydw		Mae'n well gen i beidio â dweud		Cyfanswm	
Aelod o'r Cyngor	0	0.0%	8	88.9%	1	11.1%	9	100.0%
Aelod o'r Pwyllgor (yn cynnwys y Panel Cyngori ac aelodau annibynnol ar bwyllgorau'r Cyngor; nid yw'n cynnwys aelodau'r Cyngor)	0	0.0%	18	100.0%	0	0.0%	18	100.0%
Panel Gwrandawriad	0	0.0%	47	94.0%	3	6.0%	50	100.0%
Panel Ymwelwyr Addysg neu Gyngorydd Clinigol	0	0.0%	14	100.0%	0	0.0%	14	100.0%
Cyfanswm yr ymatebion a gafwyd	0	0.0%	87	95.6%	4	4.4%	91	100.0%

Tabl 70: Aelodau a Gweithwyr – Anabledd – 31 Mawrth 2024

	Oes		Nac oes		Mae'n well gen i beidio â dweud		Cyfanswm	
Cyfanswm yr ymatebion a gafwyd	9	9.9%	77	84.6%	5	5.5%	91	100.0%

Sylwch: Caiff anabledd ei ddiffinio yma fel unrhyw salwch neu gyflwr iechyd corfforol neu feddyliol sy'n lleihau gallu unigolyn i gyflawni gweithgareddau o ddydd i ddydd, sydd wedi para neu y disgwylir iddynt bara 12 mis neu fwy

Tabl 71: Aelodau a Gweithwyr – Math o Anabledd – 31 Mawrth 2024

	Anabledd dysgu (e.e. dyslecsia, dyspracsia)		Cyflwr iechyd meddwl (e.e. gorbryder, iselder)		Niwroamrywiaeth (e.e. awtistiaeth, ADHD); Cyflwr iechyd meddwl (e.e. gorbryder, iselder)		Cyflwr niwrolegol (e.e. epilepsi, parlys yr ymennydd)		Corfforol (e.e. torri rhan o'r corff i fwrdd, parlys)		Synhwyradd (e.e. Dall, Byddar)		Arall		Mae'n well gen i beidio â dweud neu Amh.		Cyfanswm	
Cyfanswm yr ymatebion a gafwyd	1	1.1%	1	1.1%	1	1.1%	2	2.2%	4	4.4%	3	3.3%	6	6.6%	73	80.2%	91	100.0%

Tabl 72: Aelodau a Gweithwyr – Statws priodasol – 31 Mawrth 2024

	Yn briod neu wedi cofrestru mewn partneriaeth sifil		Heb briodi erioed nac wedi cofrestru mewn partneriaeth sifil erioed		Wedi ysgaru neu bod y bartneriaeth sifil wedi cael ei diddymu		Gweddw neu'n bartner sifil sy'n dal yn fyw		Arall		Mae'n well gen i beidio â dweud neu Amh.		Cyfanswm	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Aelod o'r Cyngor	8	88.9%	0	0.0%	1	11.1%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	9	100.0%
Aelod o'r Pwyllgor (yn cynnwys y Panel Cyngori ac aelodau annibynnol ar bwyllgorau'r Cyngor; nid yw'n cynnwys aelodau'r Cyngor)	12	66.7%	3	16.7%	3	16.7%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	18	100.0%
Panel Gwrandawriad	37	74.0%	5	10.0%	4	8.0%	1	2.0%	1	2.0%	2	4.0%	50	100.0%
Panel Ymwelwyr Addysg neu Gyngorydd Clinigol	14	100.0%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	14	100.0%
Cyfanswm yr ymatebion a gafwyd	71	78.0%	8	8.8%	8	8.8%	1	1.1%	1	1.1%	2	2.2%	91	100.0%

Tabl 73: Aelodau a Gweithwyr – Cyfeiriadedd rhywiol – 31 Mawrth 2024

	Heterorywiol/Strêt		Cyfunnywiol/Hoyw/Lesbiaidd		Deurywiol		Arall		Mae'n well gen i beidio â dweud		Cyfanswm	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Aelod o'r Cyngor	7	77.7%	1	11.1%	0	0.0%	0	0.0%	1	11.1%	9	100.0%
Aelod o'r Pwyllgor (yn cynnwys y Panel Cyngori ac aelodau annibynnol ar bwyllgorau'r Cyngor; nid yw'n cynnwys aelodau'r Cyngor)	16	88.8%	1	5.6%	0	0.0%	0	0.0%	1	5.6%	18	100.0%
Panel Gwrandawriad	44	88.8%	2	4.0%	0	0.0%	1	2.0%	3	6.0%	50	100.0%
Panel Ymwelwyr Addysg neu Gyngorydd Clinigol	12	70.5%	1	7.1%	0	0.0%	0	0.0%	1	7.1%	14	100.0%
Cyfanswm yr ymatebion a gafwyd	79	86.8%	5	5.5%	0	0.0%	1	1.1%	6	6.6%	91	100.0%

Tabl 74: Aelodau a Gweithwyr – Prif iaith lafar – 31 Mawrth 2024

	Saesneg		Arall (gan gynnwys iaith arwyddion)		Mae'n well gen i beidio â dweud		Cyfanswm	
Aelod o'r Cyngor	9	100.0%	0	0.0%	0	0.0%	9	100.0%
Aelod o'r Pwyllgor (yn cynnwys y Panel Cyngori ac aelodau annibynnol ar bwyllgorau'r Cyngor; nid yw'n cynnwys aelodau'r Cyngor)	18	100.0%	0	0.0%	0	0.0%	18	100.0%
Panel Gwrandawriad	46	92.0%	1	2.0%	3	6.0%	50	100.0%
Panel Ymwelwyr Addysg neu Gynghorydd Clinigol	14	100.0%	0	0.0%	0	0.0%	14	100.0%
Cyfanswm yr ymatebion a gafwyd	87	95.6%	1	1.1%	3	3.3%	91	100.0%

Tabl 75: Aelodau a Gweithwyr – leithoedd ychwanegol y maent yn eu siarad yn rhugl – 31 Mawrth 2024

	Oes		Nac oes		Mae'n well gen i beidio â dweud		Cyfanswm	
Aelod o'r Cyngor	2	22.2%	7	77.8%	0	0.0%	9	100.0%
Aelod o'r Pwyllgor (yn cynnwys y Panel Cyngori ac aelodau annibynnol ar bwyllgorau'r Cyngor; nid yw'n cynnwys aelodau'r Cyngor)	2	11.1%	16	88.9%	0	0.0%	18	100.0%
Panel Gwrandawriad	9	18.0%	37	74.0%	4	8.0%	50	100.0%
Panel Ymwelwyr Addysg neu Gynghorydd Clinigol	1	7.1%	13	92.9%	0	0.0%	14	100.0%
Cyfanswm yr ymatebion a gafwyd	14	15.4%	73	80.2%	4	4.4%	91	100.0%

Tabl 76: Aelodau a Gweithwyr – Gwaith prif enillydd cyflog y cartref pan oeddech yn 14 oed – 31 Mawrth 2024

	Galwedigaethau canolradd a chlerigol fel ysgrifennydd, cynorthwydd personol, asiant mewn canolfan alwadau, gweithiwr clerigol, gweithiwr mewn meithrinfa		Galwedigaethau proffesiynol modern a phroffesiynol traddodiadol fel athro, nyrs, ffisiotherapydd, gweithiwr cymdeithasol, cerddor, swyddog heddlu (rhingyll neu uwch), dylunydd meddalwedd, cyfrifydd, cyfreithiwr, ymarferydd meddygol, gwyddonydd, peiriannydd sifil neu fecanyddol		Galwedigaethau gwaith llaw a gwasanaeth arferol fel gweithiwr post, gweithredwr peiriannau, swyddog diogelwch, gofalwr, gweithiwr fferm, cynorthwydd arlwy, cynorthwydd gwerthu, gyrrwr HGV, glanhawr, porthor, paciwr, labrwr, gweinydd, staff bar		Uwch reolwyr, rheolwyr canol, is-reolwyr neu weinyddwyr fel rheolwr cyllid, prif weithredwr, perchennog busnes mawr, rheolwr swyddfa, rheolwr manwerthu, rheolwr banc, rheolwr bwyty neu reolwr warws		Perchnogion busnesau bach a oedd yn cyflogi llai na 20 o bobl fel perchnogion siopau cornel, cwmnïau plymio bach, perchennog siop adwerthu, perchennog bwyty neu gaffi, perchennog tacsï, perchennog garej		Galwedigaethau technegol a chrefft fel mecanig moduron, plymwr, argraffydd, trydanwr, garddwr, gyrrwr trêrn		Arall		Mae'n well gen i beidio â dweud		Cyfanswm	
Aelod o'r Cyngor	1	11.1%	3	33.3%	1	11.1%	1	11.1%	0	0.0%	3	33.3%	0	0.0%	0	0.0%	9	100.0%
Aelod o'r Pwyllgor (yn cynnwys y Panel Cynghori ac aelodau annibynnol ar bwyllgorau'r Cyngor; nid yw'n cynnwys aelodau'r Cyngor)	1	5.6%	5	27.8%	2	11.1%	4	22.2%	1	5.6%	4	44.4%	0	0.0%	1	5.6%	18	100.0%
Panel Gwrandawriad	1	2.0%	20	40.0%	4	8.0%	10	20.0%	3	6.0%	3	6.0%	5	10.0%	4	8.0%	50	100.0%
Panel Ymwelwyr Addysg neu Gyngorydd Clinigol	1	7.1%	7	50.0%	1	7.1%	2	14.2%	1	7.1%	1	7.1%	1	7.1%	0	0.0%	14	100.0%
Cyfanswm yr ymatebion a gafwyd	4	4.4%	35	38.5%	8	8.8%	17	18.7%	5	5.5%	11	12.1%	6	6.6%	5	5.5%	91	100.0%

Tabl 77: Aelodau a Gweithwyr – Math o ysgol a fynychwyd y rhan fwyaf o'r amser rhwng 11 ac 16 oed – 31 Mawrth 2024

	Ysgol yn cael ei rhedeg neu ei hariannu gan y wladwriaeth		Ysgol annibynnol neu ysgol yn codi ffi		Ysgol annibynnol neu ysgol yn codi ffi lle cefais fwrari yn seiliedig ar brawf modd a oedd yn talu 90% neu fwy o gyfanswm cost mynychu drwy gydol fy amser yno		Wedi mynychu ysgol y tu allan i'r DU		Mae'n well gen i beidio â dweud		Cyfanswm	
Aelod o'r Cyngor	7	77.8%	0	0.0%	0	0.0%	2	22.2%	0	0.0%	9	100.0%
Aelod o'r Pwyllgor (yn cynnwys y Panel Cyngori ac aelodau annibynnol ar bwylgorau'r Cyngor; nid yw'n cynnwys aelodau'r Cyngor)	15	83.3%	2	11.1%	0	0.0%	0	0.0%	1	5.6%	18	100.0%
Panel Gwrandawriad	36	72.0%	5	10.0%	5	10.0%	2	4.0%	2	4.0%	50	100.0%
Panel Ymwelwyr Addysg neu Gyngorydd Clinigol	11	78.6%	3	21.4%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	14	100.0%
Cyfanswm yr ymatebion a gafwyd	69	75.8%	10	11.0%	5	5.5%	4	4.4%	3	3.3%	91	100.0%

Tabl 78: Aelodau a Gweithwyr – Cymhwysedd prydau ysgol am ddim yn ystod blynyddoedd ysgol (os oeddent wedi gorffen yn yr ysgol ar ôl 1980) – 31 Mawrth 2024

	Ie		Na		Ddim yn gwybod		Mae'n well gen i beidio â dweud neu Amh.		Cyfanswm	
Aelod o'r Cyngor	1	11.1%	3	33.3%	0	0.0%	5	0.0%	9	100.0%
Aelod o'r Pwyllgor (yn cynnwys y Panel Cyngori ac aelodau annibynnol ar bwyllgorau'r Cyngor; nid yw'n cynnwys aelodau'r Cyngor)	3	16.7%	9	50.0%	1	5.6%	5	27.8%	18	100.0%
Panel Gwrandawriad	4	8.0%	27	54.0%	3	6.0%	16	32.0%	50	100.0%
Panel Ymwelwyr Addysg neu Gyngorydd Clinigol	1	7.1%	9	64.3%	1	7.1%	3	21.4%	14	100.0%
Cyfanswm yr ymatebion a gafwyd	9	9.9%	48	52.7%	5	5.5%	29	31.9%	91	100.0%

Tabl 79: Aelodau a Gweithwyr – Gwlad breswyl – 31 Mawrth 2024

	Lloegr		Yr Alban		Cymru		Gogledd Iwerddon		Arall		Mae'n well gen i beidio â dweud		Cyfanswm	
Aelod o'r Cyngor	8	88.9%	0	0.0%	0	0.0%	1	11.1%	0	0.0%	0	0.0%	9	100.0%
Aelod o'r Pwyllgor (yn cynnwys y Panel Cyngori ac aelodau annibynnol ar bwyllgorau'r Cyngor; nid yw'n cynnwys aelodau'r Cyngor)	15	83.3%	1	5.6%	1	5.6%	1	5.6%	0	0.0%	0	0.0%	18	100.0%
Panel Gwrandawriad	43	86.0%	2	4.0%	2	4.0%	2	4.0%	0	0.0%	1	2.0%	50	100.0%
Panel Ymwelwyr Addysg neu Gyngorydd Clinigol	12	85.7%	2	14.2%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	14	100.0%
Cyfanswm yr ymatebion a gafwyd	78	85.7%	5	5.5%	3	3.3%	4	4.4%	0	0.0%	1	1.1%	91	100.0%

DATA BLWYDDYN ACADEMAIDD MYFYRWYR

Tabl 80: Myfyrwyr – Rhyw – AY 2020/21 i AY 2022/23

	AY 2020/21		AY 2021/22		AY 2022/23	
Dyn	35.1%		35.6%		31.8%	
Menyw	64.9%		64.4%		68.2%	
Cyfanswm	100.0%		100.0%		100.0%	

Tabl 81: Myfyrwyr – Rhyw – AY 2020/21 i AY 2022/23

	AY 2020/21				AY 2021/22				AY 2022/23			
	Dyn		Menyw		Dyn		Menyw		Dyn		Menyw	
Optometreg	1,077	34.2%	2,077	65.8%	1,161	35.5%	2,109	64.5%	1,030	31.8%	2,209	68.2%
Cyflenwi	278	36.7%	480	63.3%	262	34.4%	501	65.6%	218	29.4%	522	70.6%
Rhagnodi Annibynnol	24	41.2%	34	58.7%	113	41.4%	159	58.6%	97	41.9%	135	58.1%
Lensys Cyffwrdd	161	39.0%	251	61.0%	22	33.3%	44	66.7%	12	19.8%	48	80.2%
Cyfanswm	1,540	35.1%	2,842	64.9%	1,558	35.6%	2,813	64.4%	1,357	31.8%	2,914	64.4%

Tabl 82: Myfyrwyr – Oedran – AY 2020/21 i AY 2022/23

	AY 2020/21	AY 2021/22	AY 2022/23
20 ac iau	45.6%	48.1%	49.6%
21-24	24.8%	25.0%	25.3%
25-29	11.9%	9.7%	10.2%
30-39	16.7%	11.3%	9.1%
40+		5.5%	5.4%
Ddim yn gwybod	1.0%	0.5%	0.4%
Cyfanswm	100.0%	100.0%	100.0%

Tabl 83: Myfyrwyr – Oedran – AY 2022/23

	20 ac iau	21-24	25-29	30-39	40+	Mae'n well gen i beidio â dweud
Optometreg	58.8%	25.6%	6.9%	5.0%	3.2%	0.5%
Cyflenwi	31.3%	30.9%	16.9%	15.0%	5.9%	0.0%
Rhagnodi Annibynnol	0.0%	8.2%	26.3%	35.9%	29.3%	0.3%
Lensys Cyffwrdd	0.0%	16.7%	32.0%	37.7%	13.7%	0.0%

Tabl 84: Myfyrwyr – Ethnigrwydd – AY 2020/21 i AY 2022/23

	AY 2020/21	AY 2021/22	AY 2022/23
Gwyn / Gwyn Prydeinig	34.0%	32.5%	30.7%
Du / Du Prydeinig	3.5%	3.8%	3.4%
Asiaidd / Asiaidd Prydeinig	55.0%	54.5%	55.6%
Cymysg/Lluosog	1.9%	3.7%	1.4%
Arall	3.3%	2.8%	3.2%
Ddim yn gwybod	2.3%	2.7%	5.8%
Cyfanswm	100.0%	100.0%	100.0%

Tabl 85: Myfyrwyr – Ethnigrwydd – AY 2022/23

	Gwyn / Gwyn Prydeinig	Du / Du Prydeinig	Asiaidd / Asiaidd Prydeinig	Cymysg/Lluosog	Arall	Ddim yn gwybod
Optometreg	26.8%	3.9%	59.5%	1.3%	3.9%	4.6%
Cyflenwi	37.0%	1.9%	50.2%	1.5%	0.6%	8.8%
Rhagnodi Annibynnol	58.7%	1.2%	31.0%	1.4%	1.8%	5.8%
Lensys Cyffwrdd	38.2%	3.3%	24.7%	1.4%	0.0%	32.5%

Tabl 86: Myfyrwyr – Anabledd – AY 2020/21 i AY 2022/23

	AY 2020/21	AY 2021/22	AY 2022/23
Anabledd hysbys	5.3%	7.6%	9.3%
Dim anabledd hysbys	94.8%	89.5%	89.1%
Mae'n well gen i beidio â dweud / Anhysbys	0.0%	2.9%	1.5%
Cyfanswm	100.0%	100.0%	100.0%

Tabl 87: Myfyrwyr – Anabledd – AY 2022/23

	Anabledd hysbys	Dim anabledd hysbys	Mae'n well gen i beidio â dweud / Anhysbys
Optometreg	10.3%	87.8%	2.0%
Cyflenwi	7.5%	92.5%	0.0%
Rhagnodi Annibynnol	3.8%	95.4%	0.8%
Lensys Cyffwrdd	7.3%	92.7%	0.0%